Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

De vernieuwde belagchelyke lotery : blyspel

https://hdl.handle.net/1874/371989

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT 1929

Verzameling tooneel-stukken uit de nalatenschap van prof. Dr. J. te WINKEL

No. 853

Dr J. G. Wichel
N. 514 a

DE
NIEUWE
BELAGCHELYKE
LOTERY

853

DE

NIEUWE BELAGCHELYKE LOTERY,

BLYSPEL.

Getrokken uit het oude Blyspel van

W. VAN DER HOEVEN.

Onder de Zinspreuk:

VARIA EST OPINIO.

Te AMSTELDAM, by

J. HELDERS, EN A. MARS, 1790.

Met Privilegie.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

VOORBERICHT

Het beloop der waereld beſtaat in eene gedurige verandering, en de menſchen zyn ook daaraan onderworpen; wenſchende en haakende altoos naar wat nieuws. Om hieraan te voldoen, breng ik wat nieuws te voorſchyn. Wy zien dagelyks Tooneelſtukken, die naar de vreemde Dichters gevolgd zyn; maar zelden naar de eigenvindingen van onze Landgenooten. Wel is waar, dat men meer Stukken ziet, die of verkort zyn, met eenige overbodige Tooneelen daar uit te laaten, of verbeterd van vaerzen; maar weinigen die geheel het onderſte boven geworpen, en daaruit het zelfde plan opgeſteld, en eene andere gedaante gegeeven zyn.

Zie hier een zodanig Elyſpel, *welks plan, inhoud, gedeeltelyk de vaerzen zelf, gevolgd zyn naar* de Belagchelyke Lotery *van* W. VAN DER HOEVEN. *Verſcheiden aardige gezegdens in dit Stuk vangemelden Dichter voorkomende, worden veelal door lange*

redekavelingen bedompeld; behalven dat 'er ſomtyds aanſtootelyke zeggingen onder loopen, en Perſonaadjen in komen by geval, en zonder dat de Aanſchouwer weet waarom, of die 'er volſtrekt niet noodig zyn; om niet te ſpreeken van veele onwaarſchynlykheden, waarmede veele Blyſpellen, en inzonderheid dit, doorzaaid zyn: mooglyk, ten aanzien van dit, om aan den naam van belagchelyk te voldoen: maar iets kan wel belagchelyk zyn, zonder daarom geheel ſtrydig te weezen met de natuur der zaake.

Ik heb dan, op de aanſpooring van zekere kundige Vrienden, dit Blyſpel niet alleen verkort, van Vyf in Drie Bedryven; maar ook in veele opzichten geheel veranderd: over welke verandering ik ook niet verder uitweiden zal, als kunnende door de Lieſhebbers, door het oude met het nieuwe Stuk te vergelyken, genoegzaam gezien worden.

Ik moet evenwel iets zeggen van myne behandeling.

ling. Ik heb de perſonaadjen, die ik meen aangenaam in het Stuk te zyn, behouden; die 'er aardig in waren, zonder de minſte betrekking daartoe te hebben, betreklyk gemaakt; eenige achterſte zaaken vóór gebragt; de Dooven reden van hunne verſchyning op het Tooneel doen geeven; de vaerzen, die gebonden en ongebonden door elkander loopen, eenerlei maat gegeeven, en de meeſte anderen, welken ik behouden hebbe, door woordverzetting veranderd; de onwaarſchynlykheden ten minſte een greintje waarſchynlykheid bygebragt; veele Deviezen van de Lotery, die alleen betreklyk waren of doelden op dien tyd, of op byzondere perſoonen, die toen bekend waren, en die men op geen Tooneel (waarop de algemeene gebreken gehekeld mogen worden) ten toon moet ſtellen, veranderd, en anderen in de plaats geſteld; en dus, om kort te gaan, by alle veranderingen, echter het plan van den Dichter, en het wezenlyke der zaak behouden.

Vind

Vind dit alles nu geen goedkeuring by allen, 't geen wel denklyk is, het zal misschien die van eenigen wegdraagen; want Varia est opinio.

1762.

De Gecommitteerden tot de zaaken van den Schouwburg hebben, volgens Octroy door Hunne Ed. Groot-Mog. de Heeren Staaten van Holland en Westvriesland, den eersten November, 1787, aan hen verleend, het recht van deeze Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen druk, van DE NIEUWE BELAGCHELYKE LOTERY, *Blyspel*, vergund aan J. HELDERS en A. MARS.

Amsteldam, den 5 July, 1790.

Geen Exemplaaren zullen voor echt erkend worden, dan die door één' der Heeren Gecommitteerden onderteekend zyn.

A van Bynevelt

PER-

PERSONAADJEN.

SCHOUT LUBBERT.
KORNELIA, *Dochter*]
MAGDALEEN, *Meid* } *van Lubbert.*
JOOST, *Knecht* }
KLOENTJE, *Zuster*]
Jonker MELIS, *Minnaar van Kornelia.*
JORIS, *Neef van Lubbert, en Minnaar van Kornelia.*
LEENDERT,]
TEUNIS, }
LOURIS, } *Boere Schepens.*
LUIK,]
JAAP, *Vader van Klaartje.*
KLAARTJE.
JELMER, } *twee Dooven.*
BOUWEN, }
JULFUS, *knecht, in 't Rechthuis te Keijeveen.*
KEES,]
FOP, } *Boeren.*
TEWES,]
LOBBE, *Vrouw van Fop.*
TEUNTJE, *Vrouw van Tewes.*
Eenige andere BOEREN.
Twee KINDEREN.
Een TROMPETTER.

Het spel speelt in het Dorp Keijeveen. Het Tooneel verbeeld in 't Eerste en Derde Bedryf een Dorp, en in het Tweede een Kamer in 't Rechthuis.

DE

NIEUWE BELAGCHELYKE LOTERY,

BLYSPEL.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Jonker MELIS, JOOST.

MELIS.

Wat dunkt u, heb ik ooit die snoô bejegeningen
Verdiend?

JOOST.

Neen, zeker; 't is om uit zyn vel te springen.

MELIS.

Hy is zo onbeschoft met my te werk gegaan,
Als of ik stad en land verkocht had en vetraên.
Toen ik hem vriendelyk kwam om zyn Dochter vraagen,
Was 't antwoord: „ weg, vertrek, of wacht een huid vol (slagen,
„ Luiwammes"!

JOOST.

Wel ik heb nooit slimmer taal gehoord.

MELIS.

Hy stampte met den voet, en ging, vergramd, dus voort:
„ Zou

„ Zou ik myn Dochter aan een' kaalen Jonker geeven;
„ Die alle dagen niet gewoon is, dan te leeven
„ Gelyk een ligtmis; die by Goosfen in de Zwaan,
„ De Meid ſtaêg werk geeft om te draaien aan de kraan;
„ Die ſteêds met ombren, met piketten en verkeeren,
„ Of tokodilje, en braaf het gorgelgat te ſmeeren,
„ Zyn goed verbruid; of wel het wild loopt achter 't gat,
„ Met valk en honden, dat geen Edelman in ſtad
„ Hem zo durft nadoen, om niet alles te verteeren?
„ En zulk een Losbol durft myn Kind nog pretendeeren?
In 't kort, ik heb by hem, al 't geene ik kon, verricht;
Maar 't einde en ſlot was; voort, vertrek uit myn gezicht!

JOOST.

Wat baat dien ouwen nurk dat lasteren en ſchelden!
Schoon hy myn Meester is, ik zal 't hem fraai vergelden.
Ik maak omtrent die zaak in 't minſt geen zwaarigheid.

MELIS.

Draag voor uzelv' maar zorg.

JOOST.

't Werk is zo wel beleid,
Dat gy al uw verdriet in 't kort zult zyn te boven,
En zelfs eer gy het denkt; dat mag je vry gelooven.
Want ik heb deeze zaak, als uitgeleerd en oud
In list, al raar gedraaid.

MELIS.

Zou 't lukken?

JOOST.

Zonder fout.
Ik heb uw Vryſters Peet al op myn hand gekregen:
Want zonder haar zou ik met deeze zaak verlegen
Geweest zyn: zy verlangt alrede naar dien dag,
Dat ze u als Bruigom van haar Nicht begroeten mag.
„ Die ſtyve Joris, dien myn Broêr zyn Kind wil geeven,
„ Is gantsch onwaardig met myn mooije Nicht te leeven;
„ Neen, Jonker Melis is veel beter van fatzoen:
„ Dat is een Vryer die myn Nichtje dienst kan doen".

Zo

Zo ſprak ze, en voer dus voort: „ Ik zel me 'er tegen zetten,
„ En met jou hulp de trouw met Joris wel beletten:
„ Wel zulke dingen zyn 'er nimmermeer geſchied.
„ Al is hy Schout van 't Dorp, hy is de drommel niet;
„ Hy mag zyn eenig Kind niet dwingen om te trouwen
„ Met een' perſoon, dien elk moet voor een moolik hou-(den".
Uit deeze rede kunt gy ligtelyk vermoên,
Dat ze alles doen zal, wat haar mooglyk is te doen.

MELIS.

Maar als de bom eens barst, hoe zal 't met ons dan lukken?

JOOST.

Heel wel, zei Lammert, en de man ſprong nog op kruk-(ken.
Ik bid u, kweek vooral geen zorg in uw gemoed.
Ik ben van jongs af by een' Pachter opgevoed,
En heb te wel geleerd hoe ik die rol moet ſpeelen.
'k Heb ook het goud, dat gy my gaaft, al uit gaan deelen
Aan onze Boeren, en ik heb ze al op myn hand:
Want Louris Loom, Luik Lomp, en Leendert Lanterfant,
Benevens Teunis Traag, beloofden my te maaken
Dat gy aan 't lot, waarop het Meisje ſtaat, zult raaken.

MELIS.

Wel Joost, hoe hebt gy 't zo gekregen en beſteld?

JOOST.

Myn goede Heer, wat doen de boeren niet om geld?
Ook denken zy, het Dorp zal daar niet by verliezen,
Dewyl gy hebt beloofd de Meid te zullen kiezen,
En dus den prys van 't geld aan 't Dorp te laaten, dat
Dit voordeel reeknen kan als een gevonden ſchat:
Dit gaf hen voet om zich gewilliger te toonen:
't Gemeene welzyn kan een klein bedrog verſchoonen.

MELIS.

Maar wat zegt toch het volk van deeze Lotery?

JOOST.

Dat die veel zotter is dan groot. Maar nu zal hy,
Ik meen myn Meester, om zich-zelven niet te kwellen,

En ook uit vrees voor u, zyn Dochter gaan beſtellen
By zyne Zuster, daar hy haar denkt wel te zyn,
Terwyl hy uit is; ſchoon hy zich bedriegt door ſchyn.
Het Boeremeisje, dat kwanſuis by 't Lot zal weezen,
Wist ik tot deeze zaak zo aardig te beleezen,
Dat ze alles toeſtond, mits dat haar geen leed geſchied';
En zy door dat bedrog niet raake in groot verdriet;
't Geen ik haar heb beloofd: en dan zal Kloentje, 't Peetje,
Dat Meisje, dat zeer wel gelykt naar onze Keetje,
Verkleeden, en haar' Broêr, dien ik misleiden zal,
Het Boeremeisje voor zyn Dochter geeven. Al
Het werk is zo beſchikt, en wonder net beſteeken,
Dat de uitſlag van 't bedrog ten goeden uit zal breeken.
Het Meisje komt ſtraks hier.

MELIS.

'k Laat alles op u ſtaan,
En 't loon zal zyn naar 't werk, wanneer het is gedaan.

JOOST.

Dat zal wel gaan, Mynheer. 'k Meen elk in ſlaap te wiegen,
Want myn talent is om de Boeren te bedriegen,
Dewyl zy niet ontzien de Steêlui zulks te doen.
Gy moet u midlerwyl, om alle kwaad vermoên
Te ſtuiten, met een' ſnap in 't boerepak verkleeden,
Om als een vreemde Boer, die ingelegd heeft, heden
Te zyn by 't trekken van de malle Lotery;
En laat voor 't ovrige al de zorgen maar aan my.

TWEEDE TOONEEL.

Jonker MELIS, JOOST, KEES, *zingende uitkomende.*

KEES.

O, 't Meisje, by het Lot geſteld, mit jou believen,
Is vast voor my, jae toch, dat binnen vaste brieven.
Als ik het Lot kryg, kies ik heur, en laet de poen,
Mit jou believen, daer; ik heb ien wyf van doen.

Ho,

Ho, Vrinden, gae 'k, mit jou believen, langs die boomen,
Niet recht naer Keijeveen?

JOOST.

Ja, gaan maar zonder schroomen.
Maar hoe kom jy zo schief?

KEES.

Dat 's zeper van den drank,
Mit jou believen, want die gooit je van de bank;
En dat is ook, mit jou believen, geen groot wonder.
Drink maer iens bier en wyn, en daer braef borrel onder,
Dan zel je zelf, mit jou believen, zien, hoe dat
Men krokes worden kan.

JOOST.

Ik heb de kneep gevat,
En wil 't gelooven.

KEES.

Nou gae ik om iens te kyken,
Of ik de Meid, mit jou believen, weg ken stryken,
Die in de Lotery van Keijeveen vandaeg
Misschien getrokken word: want kyk, ik wou ze graeg,
Dewyl ze mooi is, zo men zeit, tot wyf verkiezen,
Mit jou believen, maet, en liever 't geld verliezen,
En dat ze ook zin in my zel hebben, weet ik wis,
Dewyl myn weergaê in ons hiele Dorp niet is.
Kyk maer men bientjes, ha! wie kan het wederleggen?
Daer zitten ze nog in, die taetje zullen zeggen.
'k Bin ook verstandig, zeit de Miester van ons Dorp,
En ien liefhebber van ien meisje.

JOOST.

En van de slorp,
Dat blykt genoeg.

KEES.

Ho, maet, ik ken ze mooi gerieven.

JOOST.

Dat kan wel weezen; maar vertrek, mit jou believen.

KEES.

KEES.

En waerom dat? mit jou believen, is voor my
De weg zo goed niet as voor jou? hy 's immers vry.

JOOST.

Dat's evenveel; ik zeg, je moet terstond vertrekken;
Of 'k zal...

KEES.

Dat is, mit jou believen, voor de gekken.
Breek jy het hoofd niet met die raerigheid, en wees
Gerust, dat ik zel gaen as 'k gaen zel, broêr.

JOOST.

„ Ik vrees
„ Dat deeze kinkel nog myn toeleg zal verbruiën.

KEES.

Men zel 'er, beste maet, de klokken niet om luiën,
Al blyf ik nog, mit jou believen, wat.

MELIS.

En ik,
Met jou believen, zeg, dat ge op het oogenblik
Van hier zult gaan, of 'k zal u hals en beenen breeken.
't Is lang genoeg.

KEES.

Laet dat, mit jou believen, steeken.
Ik zel je, heerschop, van die moeite wel ontslaen:
Want dan wil ik, met jou believen, liever gaen.
Misschien hoort deeze kant van 't Dorp an jou.

MELIS.

't Kan weezen.
Vertrek maar, Kinkel, of gy moogt myn rotting vreezen.

KEES.

Wel nou, ik gae, mit jou believen, zie je wel,
Menheer de Pryzedent, ik toon me geen rebel.

DERDE TOONEEL.

Jonker MELIS, JOOST.

JOOST.

Weg is hy; dat is goed. Die kinkel heeft voordeezen,
Naar 'k aan zyn zeggen merk, Beflikte Zwaan geleezen;
Hy praat van Preſident en van rebel.

MELIS.

Dat's waar.
Doch hy is weg, en wy zyn vry van dat gevaar.

JOOST.

Ik wacht hier Klaartje, en hoop dat zy wat ras zal komen...
Maar wat is dit? al weêr verhindring! wie zou 't droomen?

MELIS.

Wat is 'er?

JOOST.

Niet; het zyn twee Dooven, die men ſtil
Begaan moet laaten; want die met hen ſpreeken wil,
Doet zulks vergeefs: ik ken ze, en denk dat zy wel ſpoedig
Vertrekken zullen, om 't ontwerp, dat ik kloekmoedig,
Zo 'k meen, geſmeed heb, niet te ſtooren. 't Raarſte van
Dit ſpel is, dat 'er geen van beiden hooren kan,
Schoon de een zyn doofheid voor den andren niet wil weeten:
En dat maakt hun geſprek, als wel is af te meeten,
Heel kluchtig. Kom, laat ons zo lang ter zyde gaan.

MELIS.

Maar dat zy dooven zyn, kon ik niet merken aan
De teekens, die ze doen; die komen my te vooren,
Als of ze elkaêr verſtaan.

JOOST.

Dat zult gy beter hooren.

VIERDE TOONEEL.

JELMER, BOUWEN; Jonker MELIS en JOOST, *ter zyde.*

JELMER.

Wat zeg je, Vrind, ben je op die bruiloft meê geweest?

BOUWEN.

Wie zag ooit zwaarder ſtorm! nooit was ik zo bevreesd.

JELMER.

En was 'er zulk een ſtoet van Heeren en Mevrouwen?

BOUWEN.

Wy waren in doods nood, dat mag je vry vertrouwen.

JELMER.

Ja, ja, nu ziet men wat de rykdom al kan doen.
'k Had op myn bruiloft ook wel menſchen van fatzoen;
Maar hier was 't altemaal dan volk van groot vermogen?

BOUWEN.

Wy waren naauwlyks, als ik zeg, in zee getogen,
Of daar is daadlyk zulk een zwaar tempeest ontſtaan,
Dat wy niet dachten, of wy zouden vast vergaan.

JELMER.

Zaagt gy 'er Prinſen zelf, en Graaven? ſelleweken!
Dan heeft die bruiloft wel een godenmaal geleken.

BOUWEN.

De noorde wind woei zeil en want aan ſtukken, Maat.
De ſlenters vloogen door de lucht, als kaf van zaad.
't Woei zo vervaarlyk, dat geen mensch het zou gelooven,
Ja, dat de borstels van de huid der varkens ſtooven.

JELMER.

Zou 'k niet? ik ken de Bruid; ze is mooi, dat hebje plat!

BOUWEN.

Toen kwam 'er eene zee, en rukte ons 't roer van 't gat.

JELMER.

't Is waar, de Bruigom heeft haar ook niet toe te geeven
In ſchoonheid, en is waard met zulk een bruid te leeven.

BOU-

BOUWEN.

Hoe meenje was toen elk te moê, op 't raazend zout?

JELMER.

Ja, 't is nou zeldzaam, als men zuivre maagden trouwt.

BOUWEN.

Zou 't ſchip niet lek zyn? ja, wy pompten dat wy zweetten.

JELMER.

Wat? zulk een bruidſchat! neen, dat heb ik niet geweeten.

BOUWEN.

Of 't daar by bleef? neen, Vrind, want op dat ongeluk
Volgde ook een tweede, dat bragt ons op nieuw in druk.

JELMER.

Ei, is de man op haar zo ſtraf? dat is heel prover.

BOUWEN.

Waar dat van daan kwam? om dat wy een' Turkſchen Roover
Ontmoetten; en het zag 'er toen wel deerlyk uit.

JELMER.

Dat hebje wel: zyn Vaêr heeft ook niet veel geſtuit.

BOUWEN.

Ja wel een dubble ſtryd, met roovers en met winden:
Maar kyk, wy vochten, Maat, als leeuwen die verſlinden.

JELMER.

Wat zegje? meenje dat ze onvruchtbaar blyven zal?

BOUWEN.

Wy vluchten? neen, elk was een leeuw in dat geval.
Een braaf ſoldaat moet ſteeds des vyands woede tarten:
Het vreezen voor den dood maakt onverſaagde harten.

JELMER.

Ze is van geen' grooten tuk, en daarom kan 't wel zyn.

BOUWEN.

't Ging op den vyand los, zo recht gelyk een lyn,
Dewyl beſloten was den turk aan boord te klampen.
Sintfelten! had je toen eens ons kanon zien dampen!

JELMER.

Maar dat men jou verzoekt, en my voorby durft gaan.

Daar ik heur nog beſta, dat kan ik niet verſtaan.

BOUWEN.

Ja, Maat, wy zyn terſtond in 't roovers ſchip geſprongen,
En hebben dat geboeſt door dapperheid bedwongen.

JELMER.

Je hebt gelyk in dat gezegde, 't is geen doen:
Want hebben zy meer geld, ligt heb ik meer fatzoen.

BOUWEN.

Beleefd? ja, zo beleefd, dat zy ons kwamen groeten,
En vielen ons terſtond als ſlaaven voor de voeten.
Wy hebben, na die winst, den buit te ſaam verdeeld,
En, als de wyze is, braaf avoús à mooi geſpeeld.

JELMER.

Wat zeg je? zou ik my daarover niet beklaagen?
Ja zeker doe ik dat.

BOUWEN.

Na 't ſtillen van de vlaagen,
Boegſeerden wy het ſchip naar binnen met pleizier.

JELMER.

Laat zy kwaad worden, 'k acht dat minder als een pier.

BOUWEN.

En wy beſlooten, om dit loffelyk gedyen,
Een derde van den buit aan Sinter Klaas te wyën.

JELMER, *hem de hand geevende.*

Neen, waarlyk, ik bedankje, ik heb nu juist geen' tyd;
'k Moet iets verrichten, dat geen langer uitſtel lyd,
En dan wou ik eens graag de Lotery zien trekken.

BOUWEN.

Verſchoon me voor dit maal, 'k zou gaeren, zonder gekken,
Meé naar je huis gaan, om een pyp te rooken; maar
Ik ga naar 't Rechthuis, want de Lotery zal daar
Getrokken worden, dat ik zien moet.

JELMER.

Wel te weeten,
't Is waarlyk te beleefd; ook heb ik al gegeeten.

BOU-

BOUWEN.

Ik kan nou waarlyk niet; ik dankje net zo wel,
Of ik 't genoten had.

JELMER.

Naar dat ik onderſtel,
Is reeds myn tyd al kort, ik zal me reppen moeten.

BEIDEN, *te gelyk.*

Nou, excuſeer me voor dit maal; ik wil je groeten.

VYFDE TOONEEL.

Jonker MELIS, JOOST.

JOOST.

Dat's een rapſodium! wie heeft het ooit gehoord?
Zy ſchreeuwen, en verſtaan elkaêr geen enkel woord.
De een ſpreekt van bruiloften, en de ander van zyn vaaren.
Was dat niet kluchtig?

MELIS.

Ja, ik wil u wel verklaaren,
Het had my weêrgaloos gediverteerd, indien
Ik ons gemeed ontwerp eens mogt ten einde zien.

JOOST.

Geef tyd, Mynheer. Maar hebt gy wel gemerkt aan beiden,
Hoe ieder riep, vóórdat ze van elkander ſcheidden,
Dat hy de Lotery moest zien; dat Jelmer docht
Dat Bouwen, Bouwen weêr dat Jelmer hem verzocht?
Ha, ha! ik moet altoos, als ik ze met elkander
Hoor ſpreeken, lagchen, en te meer wyl de een voor d'ander
Zyn doofheid nog ontveinst... Maar zagt, daar zie ik Klaar.

ZESDE TOONEEL.

Jonker MELIS, KLAARTJE, JOOST.

KLAARTJE.

Wel, Joosje, ben ik nou bevryd voor al 't gevaar?
Ik doe het anders niet; want kyk, je moest niet maaken,
Dat ik door uw bedrog in schande mogt geraaken.

JOOST.

Daar is al voor gezorgd, kwel u in 't minste niet,
Dewyl, al wat ik doe, om beste wil geschied.

KLAARTJE.

Maar is 't niet veel gewaagd, zichzelve zo te geeven
In handen van den Schout?

JOOST.

Daar is niets aan misdreven.
Hy zal u dwingen om met hem naar huis te gaan;
Dus komt de schuld op hem, en gy hebt niets misdaan.

KLAARTJE.

Maar is 't niet stout, dat ik steek in zyn Dochters kleeren?

MELIS.

Hy heeft geen magt om u daarover iets te deeren.

KLAARTJE.

Kan dan dit alles nu zo onbekend geschiên?

JOOST.

Ja; hy slacht de uilen, Kind, hy kan by dag niet zien,
Veel minder nog by nacht.

KLAARTJE.

Dat leste kan wel weezen.

JOOST.

Nu zal ik Peetje, die een borg is voor uw vreezen,
Gaan roepen.

MELIS.

Doe dat, want de tyd dient wel besteed.

Joost klopt.

ZEVENDE TOONEEL.

KLOENTJE, Jonker MELIS, KLAARTJE, JOOST.

JOOST.

Nu zal 't wel lukken. maar het is my zeper leed,
Myn lieve Kloentje, dat ik u zo veel moet vergen.
Hier is het meisje, dat gy moet zo lang verbergen,
Tot gy Kornelia voor haar hebt in uw magt.
Wat dunkt u, is het werk alreê niet verr' gebragt?

KLOENTJE.

Is dat het meisje, dat men by het Lot zal trekken?

JOOST.

Ja toch.

KLOENTJE.

Myn Broêr is mal, en al de Boeren gekken.
Het Dorp van Keijeveen broeit niet dan keijen uit.

JOOST.

Ja, Kloentje, dat is waar, dit Loteryen fluit
Zo net, gelyk een tang op 't allervetfte varken.

KLOENTJE.

Kryg ik myn' Broer maar eens allien, ik zal hem harken,
Dat hy zel weeten...

JOOST.

Hoor, dat zal niet noodig zyn.
Hy word door my zo wel geharkt, naar allen fchyn,
Dat, als de Jonker zyn gegeeven woord wil houwen,
Hy zyne Dochter zelf met hem nog zal doen trouwen.

MELIS.

Myn woord is u zo goed als geld: indien de zaak
Wel uitvalt, zal ik elk betaalen met vermaak.

JOOST. (donker!

Heel goed... maar zagt, ik hoor myn' Meester. O gantsch
Hy moest u hier niet zien. Ga heen, verkleed u, Jonker.
Gy, Kloentje, neem in haast het meisje meê: ga heen.

KLOENTJE.

Maar zou het...

JOOST.

Loop toch: want ik zie hem herwaarts treên.
't Was al verloren werk, zo hy ons kwam betrappen.

AGTSTE TOONEEL.

LUBBERT, KORNELIA, MAGDALEEN; JOOST, *ter zyde.*

LUBBERT.

't Zal weezen als ik zeg; ik lagch eens met jou snappen.
Dien Jonker Melis kan ik niet vertrouwen; hy
Zou mooglyk, door een list, terwyl de Lotery
Van Keijeveen vandaag moet trekken, my belaagen,
Als ik van huis was; en dat zou me niet behaagen:
Daarom zal ik zo lang haar brengen by haar Peet.
Daar is zy wel bewaard.

JOOST.

„ Zo gy niet beter weet".

MAGDALEEN.

Maar zult ge uw Dochter aan dien styven Joris geeven?

LUBBERT.

Ja, Joris is een borst, die loflyk weet te leeven.
Het is een schiklyk knecht, haar bloedverwant en neef.

MAGDALEEN.

My dunkt een appelwyf, of noordsche bikstienteef,
Was goed genoeg voor hem. Hoe zal uw Dochter passen
By zulk een bullebak? Is zy dan opgewassen,
Om... wel ik kan het niet gedoogen; 't is geen doen.

LUBBERT.

Myn neef is ryk, en ook een vryer van satzoen.

MAGDALEEN.

Ja, van satzoen, Mynheer, wie zou het anders meenen?
Een bogchel op den rug, de kuiten op de scheenen,

En

En wangen als een aap, wanneer hy grypt in 't woud,
Dat is 't fatzoen.

LUBBERT.

Ik zeg dat gy uw bakkes houd.

MAGDALEEN.

Ja wel, Mynheer, ik kan, hoe 'k my bedwing, niet zwygen,
Al zou ik duizendmaal van u nog knorren krygen.
Uw neef en Keetje zyn niet voor elkaêr gemaakt.

LUBBERT.

Ik ben een Dochter, door het sterflot, kwyt geraakt,
En zou ik de eenigste, die me ovrig is gebleven,
Nu aan een' ligtmis, aan dien Jonker Melis geeven?

KORNELIA.

ó! Vader meent het niet.

LUBBERT.

'k Meen 't al, 't zal waarheid zyn.

MAGDALEEN.

Het is onmooglyk, en de zaak heeft gantsch geen' schyn
Van waarheid.

LUBBERT.

Schyn of niet, ik meen myn woord te houên.
Wat of ge ook praaten moogt, zy zal met Joris trouwen.
Hy is recht naar' myn' zin; heeft geld en ook verstand.
Kom, ga maar heen, en roep ons Peetje.

MAGDALEEN.

Ik zeg, 't is schand.
Ik heb geklopt; daar komt ze al aan.

NEGENDE TOONEEL.

KLOENTJE, LUBBERT, KORNELIA, MAGDALEEN; JOOST, *ter zyde.*

LUBBERT.

Ik groetje, Peetje. Hier is myn Dochter.

KLOENTJE.

Wel, dat 's goed. Kom hier, myn Keetje, En ga met my in huis.

LUBBERT.

Nu, Zus, zo 't is gezeid. Ik kom van avond, en breng u dan ook befcheid, Hoe 't met de Lotery gegaan is.

KLOENTJE.

'k Zel je wachten.

JOOST.

„ Die Vogel is in 't net; nooit fchooner met gedachten!"

TIENDE TOONEEL.

LUBBERT, MAGDALEEN, JOOST.

LUBBERT.

Nu is myn hart althans gerust van deezen kant.

JOOST.

Mynheer...

LUBBERT.

Ho, ben je daar, jou lompe, lanterfant? Is dat myn' last, aan u gegeeven, ras volvoeren?

JOOST.

Geen drommel kan een' mensch zo plaagen, als de boeren. Of ik van boete fpreek, die zy u fchuldig zyn, 't Is aapekool. Want Griet, dat overbooze zwyn,

Kwam

Kwam my, in plaats van geld, haar nagels prezenteeren.
Een mensch zou ſchrikken voor haar tieren, vloeken, zweeren.
Zy zeit, of ik haar ſpreek van nieuwe ſchuld, of oud,
('k Zeg't met verlof, Mynheer) ik hoest wat in den Schout.

LUBBERT.

Heel goed; ik zal die feex, dat zweer ik haar, wel kry-gen.
'k Zal, door myn ſchoutsgezag, die kreng welhaast doen zwygen.
Zy zal betaalen, en bevinden welk een man
Schout Lubbert is.

MAGDALEEN.

„ Een Vrek, als elk getuigen kan".

LUBBERT.

Wat zeg je?

MAGDALEEN.

Ik zeg dat gy haar wel zult doen betaalen.

JOOST.

Maar gaat uw Dochter, om haar hart wat op te haalen,
Meé naar de Lotery?

LUBBERT.

Wel neen ze, kurkevaar.
'k Gun Melis geen gezicht in 't minſte deel van haar.

MAGDALEEN.

Indien gy evenwel neef Joris kost vergeeten,
En gaaft ze aan Jonker, dat was beter, wel te weeten.

LUBBERT.

Zy maakt me raazend! voort, vertrek, en ga in huis;
Want jy verveelt me met jou ſnappen en gedruis.

ELFDE TOONEEL.

LUBBERT, JOOST.

LUBBERT.

Joost, nu ben ik gerust; myn Dochter in bewaaring

By

By Peete Kloentje, zal de Jonker aan dien haring
Niet ruiken, noch door list haar lokken in zyn net,
Dat ik te vreezen heb, als ik het niet belet.
Die kleuter is nog jong: hy zou haar ligt verleien;
En jonge meisjes zyn te onnozel, om het vleien
Van looze tongen, die zich dekken met een' ſchyn,
Te wederſtaan, of zyn 'er meé gediend; en myn
Kornelia mogt ook eens aan dien euvel hinken.

JOOST.

„Ja, als de bommel barst, dan zal 't 'er vreeslyk ſtinken".

LUBBERT.

Wat zeg je?

JOOST.

Dat ik my verwondren moet om al
Die voorzorg; wyl ik weet dat ze u niet helpen zal.

LUBBERT.

Hoe dat, Joost? ſpreek, wat is't?

JOOST.

Schoon ik het wou verzwygen,
Ik kan het echter niet op myn gemoed verkrygen.

LUBBERT.

Och Joost, je maakt me bang; ik bid je, zeg, wat is 't?

JOOST.

Ik zal 't u zeggen: weet, dat gy u hebt vergist,
Toen gy uw Dochter in uw Zusters huis liet brengen.
Men heeft getracht my meé in dat bedrog te mengen:
Maar wyl ik overal voor deugdzaam ſta bekend,
Heb ik myne ooren niet naar ſieltery gewend.

LUBBERT.

Wat is 'er dan te doen? ſpreek, Joost, myn leden beeven.

JOOST.

Zo haastig niet, Mynheer, daar 's nog geen kwaad bedreven.

LUBBERT.

Ei, zeg het my dan ras, en help my uit de pyn,
Wyl ik in 't Rechthuis by de Lotery moet zyn.

JOOST.

JOOST.

Hoor dan, uw Zuster heeft met Jonker voorgenomen,
Om u deez' dag uw kind te ontvreemden.

LUBBERT.

Zyn 't geen droomen?

JOOST.

Wel, neem het daar voor aan, indien 't u goeddunkt, Heer.

LUBBERT.

Meent hy myn Dochter zo te krygen? Wel ik zweer
Dat ik 'er wel een fchot voor fchieten zal.

JOOST.

Zo even
Kwam Jonker my nog zelf de zaak te kennen geeven,
Op hoop dat ik 'er hem in helpen zou; maar 'k wil
My liever van de droes...

LUBBERT.

Joost, vloek niet, hou je ftil.
Je bent een eerlyk borst en trouw, dat doe je blyken.
'k Zal zorgen dat zy met die buit niet heen gaan ftryken.
Geen oogenblik verzuimd. Ik zal myn Dochter weêr
Gaan haalen. Holla! hei! doe open, of ik zweer...

T W A A L F D E T O O N E E L.

KLOENTJE, LUBBERT, JOOST.

KLOENTJE.

Wel wat geraes is dit? wel foei, Broêr, is dat kloppen!
Wat is 'er?

LUBBERT.

Hoor, Maſeur, je zoekt me wat te foppen,
Dat kan ik merken; en daarom zeg ik u aan,
Dat deeze vlieger voor deez' tyd niet op zal gaan.
Gy moet myn Dochter my voort weêr ter handen ſtellen.

KLOENTJE.

Alweêr ien gekke gril.

LUB-

LUBBERT.

Ei, ſta niet lang te lellen,
En doe myn' zin.

KLOENTJE.

Heb jy heur zelf niet hier gebragt?
En waerom moet ze nou weêrom?

LUBBERT.

'k Heb my bedacht,
Omdat ik hoor dat gy my dacht een kool te ſtooven;
Maar dat het lukken zal, dat moetje nooit gelooven.

KLOENTJE.

Wie, ik?

LUBBERT.

Ja jy, het is genoeg als ik het weet.

KLOENTJE.

't Is wel. Kornelia, kom hier.

DERTIENDE TOONEEL.

LUBBERT, KLOENTJE, KLAARTJE, JOOST.

KLAARTJE.

Wat bliefje, Peet?

KLOENTJE.

Kom hier, je moet terſtond weer naarje huis vertrekken.

KLAARTJE.

Waarom toch?

LUBBERT.

Dat zal ik je wel daarna ontdekken,
Indien je 't nog niet weet; maar 't zal niet noodig zyn.
Vaar wel, Maſeur, vaar wel.

KLOENTJE.

Jou ook zo, ouwe gryn,
En plaager van je kind.

LUBBERT.

Ik lagch eens met jou graauwen,
En ben maar bly dat ik ze weêr heb uit jou klaauwen.

VEER-

VEERTIENDE TOONEEL.

LUBBERT, KLAARTJE, JOOST.

LUBBERT.

Wel, Dochter, zo het lykt, je ſtolleſteert vry hard
Naar 't ſpinhuis. Ik beken, het was een mooie part,
Die gy uw' Vader dacht te ſpeelen: maar de zaaken
Zyn nu geſchikt, dat gy niet zult by Melis raaken.
Foei! 't past geen eerlyk kind, maar hoeren in 't bordeel.
Ja, of je huilt of niet, dat is my evenveel.
Ga, Joosje, klop eens aan, maar laat de meid niet buiten.
Ik zal ze by elkaêr op de achterkamer ſluiten,
Dan zal men haar altoos niet van den weg beſpiên.

KLAARTJE.

Wat hebje met me voor?

LUBBERT.

Dat zel je ſtraks wel zien.
Voort, voort, ſlap maar in huis.

JOOST.

„ Dat 's naar de kunst bedrogen.
„ Hy meent dat hy zyn duif, die hem al is ontvlogen,
„ Nog opſluit, ſchoon ze al op myn' ſlag gevangen is.

VYFTIENDE TOONEEL.

Jonker MELIS, *als een Boer verkleed*, JOOST.

MELIS.

Wel Joost, kan ik hier vry verſchynen?

JOOST.

Ja, gewis.
Wel hoe, ben je al verkleed? men zou je haast niet kennen.

MELIS.

Waar moet men zich niet, om een vryster, al toe wennen?

JOOST.

JOOST.

Gy zult uw Keetje, om u, ook zo veranderd zien.
Maar hoe veel ellen kocht gy voor dat kleed?

MELIS.

Ruim tien.

JOOST.

Dan heeft de snyer daar geen kleintje van gestolen:
Deed hy dat uit zich-zelv', of hebt gy 't hem bevolen?

MELIS.

Zou ik 't beveelen, Joost?

JOOST.

Hoe durst hy 't anders doen?
Zo grof te steelen, dat is immers geen fatzoen.
Maar 't schynt hen vry te staan de menschen te bedriegen;
Gelyk Poëeten en de Makelaaren 't liegen.

MELIS.

Neen, Symen is te vroom.

JOOST.

Als andren, en niet meer:
Want Sint Karbokzius is ook zyn opperheer;
Die geeft hen vryheid, zo dat geen van hen beducht is.

MELIS.

Wel zegt men, weê den wolf, die in een kwaad gerucht is:
Hy word veroordeeld, al waar 't ook zyn makkers schuld.

JOOST.

Ik zal 't bewyzen, Heer; ei, luister met geduld.
Een Snyer, daar de dood haast dacht meê heen te slappen,
Zag in zyn ziekte een vlag van allerhande lappen,
Die hy gestolen had: hy schrikte voor 't blazoen,
En riep: ach, Sint Jutphaas! ik zal het nooit weêr doen.
Maar toen hy wierd gezond, wist hy van 't eerste laken,
Dat hy te maaken kreeg, een' grooten lap te taaken.
De vrouw zei, lieve man, denk wat 'er is geschied!
Tut, tut, riep hy, die kleur was in het vaandel niet.
Wat dunkt u, kwam die man niet deftig tot bekeeren?

MELIS.

Dat is een sprookje, Joost.

JOOST.

Neen, dat wil ik wel zweeren.

MELIS.

Maar Joost, het word nu tyd, dat ik Kornelia,
Myn Lief eens zie. Wilt gy eens aan gaan kloppen?

JOOST.

Ja.

Hy klopt.

Daar komt uw Liefste met haar Peetje.

ZESTIENDE TOONEEL.

KLOENTJE, KORNELIA, Jonker MELIS, JOOST.

MELIS.

Myn verlangen!
Heb ik 't geluk, om u dus toegesteld te ontfangen?

KORNELIA.

Och, Melis, 't gaat te verr'; 't is zeker tegens plicht.

JOOST.

Een bruiloftsnachtje maakt die zwaarigheid weêr ligt.

KLOENTJE.

Ik zie geen zwaarigheid, om hard daaraan te tillen.

KORNELIA.

Och, dat myn Vader 't wist.

KLOENTJE.

Dat zyn maar malle grillen.
Ga jy maar t'saamen naar het Rechthuis; vrees maar niet.
Ik neem je beide in myn bescherming: al 't verdriet
Neem ik op my. Al staat jouw Vader stuurs te kyken,
'k Meen hem, na 't eind' van 't werk, nog dapper deur te stryken.
Ga jy maar heen: je lykt zo net een Boere-paar,

Dat niemand jou daar kent; des is 'er geen gevaar.
Nou, Kinderen, vaart wel.

KORNELIA.

Dag Peetje, 'k zal 't dan waagen.

ZEVENTIENDE TOONEEL.

Jonker MELIS, KORNELIA, JOOST.

MELIS.

Dewyl uw Peetje ons helpt, acht ik het werk volflagen,
Myn Lief.

KORNELIA.

Waar gaan wy nu?

JOOST.

Zo maar recht toe recht aan
Naar 't Rechthuis van het Dorp; by Goosfen in de Zwaan,
Daar gy in een geheim vertrek zo lang zult blyven,
Tot gy geroepen word.

MELIS.

Wel, Joost, al uw bedryven
Zyn wonder wel beleid.

KORNELIA.

Maar door wat flingerworp
Hebt gy de Boeren, die nog Schepens zyn van 't Dorp,
En die de Lotery vandaag beftieren zullen,
Gekregen op uw hand?

JOOST.

Door hen de hand te vullen.
Met tien dukaaten elk. Ik floeg de zaak hen voor,
En door den glans van 't goud vond ik terftond gehoor.
'k Gaf hen te kennen, om het u in 't kort te zeggen,
Dat ik een Meisje by den hoogften prys zou leggen,
En dat van deezen prys daartegen dan het geld
Aan 't Dorp zou blyven, of aan de Armen uitgeteld
Zou worden, mits dat zy alleenlyk zouden maaken,

Dat

Dat zeker Heer door 't lot aan 't Meisje mogt geraaken.
Ik toonde hen, hoe dat hen dit gering bedrog
Gemaklyk was.

KORNELIA.

Hoe komt gy aan het Meisje toch?

JOOST.

Ik koos dat Meisje, omdat ze ſchrander is van oordeel;
En haar gelykenis met u gaf my groot voordeel.
Ik heb haar ſedert lang, en zy ook my gekend,
En haar, 't geen zy moet doen, diepzinnig ingeprent.
En ik verzeker u, zy zal haar rol wel ſpeelen,
Mits dat Mynheer haar zes dukaaten uit zal deelen
Voor deezen dienst.

MELIS.

'k Zal haar, want dat is niet te veel,
Meer geeven.

JOOST.

Goed! elk ſpeelt zyn rol en krygt zyn deel.

AGTTIENDE TOONEEL.

Jonker MELIS, KORNELIA, JOOST, JAAP.

JAAP.

Wel duivels Joosje, hik, heb jy men Kind genomen?
Hik, geef ze, hik, weêrom, of 'k zelje, hik, doen droo-
men
Van, hik, de drommel, en je, hik, ſlaen in den nek,
Mit deuze vlegel, hik. Hoe, zoekje my ien trek
Te ſpeulen, hik, en my men Dochter, hik, te ontdraaien?

JOOST. (waaien.

't Zal, hik, hier op het land nog meer doen, dan hard

JAAP.

Wie had, hik, dat gedocht! je bent, hik, naer ik gis,
De Broêr van Jan Kruinier, die, hik, gehangen is.

JOOST.

Maar hoor eens, fyuman hik, wie heeft jou doen beſluiren,

Dat ik jou Dochter nam?

JAAP.

Hik, Miewes zongder kuiten,
Die heit het, hik gezien, en daarom, hik, is 't waer.

JOOST.

Die kuitelooze boer is dan een logenaar.

JAAP. (liegen.

Neen, neen, hik, dat bin jy, je doet, hik, niet as

JOOST.

Hoor Jaap-oom, hy heeft u maar zoeken te bedriegen,
En heel verkeerd gezien, dat zeg ik zonder jok.

JAAP.

Dat 's, hik, gelogen, hik; jy bint ien galgebrok!

JOOST.

Ik bidje raast zo niet, waartoe die dolligheden?
Daar is je Dochter, Boer; zeg, ben je nu te vreden?

JAAP.

Jae, hik, jou looze vos, ei, blykt 'et, hik, nou niet?
Waerom, karonje, hik, doe jy me dat verdriet?

KORNELIA.

Ik ken je niet; ben ik jou Dochter, zot der zotten?

JAAP.

Och! hik, ze ontkent heur' Vaêr; heur tong, hik, zel niet rotten.

JOOST.

Is dat uw Dochter, gek?

JAAP.

Als 'k, hik, niet beter weet.
Ze lykt 'et ummers, hik, an heur gelaat en kleed;
Maar, hik, heur ſpraek is aêrs; ook was 'er, hik, in 't wezen
Van onze Klaertje, hik, ien wratje, hik, voordeezen,
En dat heit, hik, zy niet.

JOOST.

Waarom maak jy me 't hoofd
Dan warm, en zegt, dat ik je Dochter heb geroofd?
En dat met zulk een wind van ſchelden en van dreigen?

JAAP.

JAAP.

Vergeef het, hik, my, Joost; daer 'smeer gelyk as eigen.
'k Heb 't, hik, gemiend, omdat het Miewes had 'ezeid.
Maar, hik, zeg Joosje, hik, weet jy niet waar de Meid
Hik, heen is? want ik heb, hik, heur niet uitgezonden,
En toen ik t'huis kwam, hik, heb ik ze niet gevonden.

JOOST.

Ja, 'k zal 't u zeggen, omdat gy u reedlyk toont.
Ze is naar de Hofstee, daar zy eertyds heeft gewoond.

JAAP.

Zo, hik, dat is wat aêrs; maer waerom, hik, gezwegen,
Dat zy 'er heen ging, hik?

JOOST.

Maak u des niet verlegen.
Je bent niet t'huis geweest, en zy komt daadlyk weêr.

JAAP.

Nou, hik, dan is 'et wel, ik groetje, hik, Compeer.

KORNELIA.

Die vond was goed, Joost, gy verstaat u op die zaaken.

JOOST. (raaken:

'k Was eerst benaauwd, hoe ik die hik weêr kwyt zou
Maar 't is me wel gelukt. Nu zonder talmery
Naar 't Rechthuis toe.

MELIS.

Wy gaan.

JOOST.

Ik kom u daadlyk by.

Einde van 't Eerste Bedryf.

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

JULFUS. *alleen.*

De baos heft mi gezeid, dat ik wol op mot paſſen,
Dan krieg ik jo verval van ſchieven in der taſſen:
Daor deent men 't mieſte veur; men krigt te weenig loon
In Harbargst-deenst, maor om 't verval, dat kan nog goon.
As ik nou wat meir geld gekreigen heb in handen,
Gao 'k nae mien land, on kaup daor hoes on ſchoer on laṅden,
'k Heb al zes ſchiellingen bie ein vergaord; en noe
Krieg ik, zegt mi de baos, nog wol zo veule toe.
Dat ſol potzierlik zien, wan eins die arme lompen
Van oeze Kerſpel, mi mit ſchoe, en neet mit klompen,
Daor hen zeen treden as ein jonker! on dem ſchol
Ik auk het maedgen jo van oeze ſcholte wol,
Wan ik zo rieke bun, tot miene broed verkriegen...
Maor 'k heur, daor komt al volk; holt, Julfus, dou most zwiegen.

TWEEDE TOONEEL.

JULFUS, FOP, LOBBE.

FOP. (gaet.

Ik zel 'er ien blaeuw oog an waegen, 'tgaet, hoe 't
Gien mensch weet waer ien luk of onluk in beſtaat.

LOBBE.

'k Vrees dat het weezen zal ien witte mit ien zwarten.

FOP.

Wel, as ik nul kryg, Wyf, dan zal 't me deerlyk ſmarten.

LOBBE.

Maar trok je iens 't hoogſte lot, dat ik niet durf vermoên;
Zeg, Fop, wat zouwen wy mit al dat geld toch doen?

FOP.

FOP.

Wel, binje mal, Wyf? daer zou ik al veul voor koopen;
Hofsteden, Huizen, Stal- en Schuuren by de hoopen;
Veul Hooi- en Weiland, en veul morgen Akkerland;
Ook Paarden, Koeijen, en veul Bosschen digt beplant;
Veul Schaepen, Zwaenen, Hoen en Hennen, Eenden, Duiven,
En Vinken, om te met iens lekkertjes te kluiven.

LOBBE.

Wel, Fop, wat hael je daer al huspot overhoop!

FOP.

Gien wonder, want voor geld is alles nou te koop.

LOBBE.

Maar, mit het hoogste lot trek je ummers ook ien Meisje;
Wat zou je daer meê doen?

FOP.

Ik zou ze in ien paleisje,
Dat ik dan koopen zou, huisvesten, en jou 't gat
Uitjaagen, wyl ik dan ien jonger wyfje had.

LOBBE.

Wel, malle miester Fop, dat moest je maer beginnen,
Gantsch bloed! ik zou je zo...

FOP.

Al zagjes, Wyf, met zinnen
Ik zeg het uit de grap: wyl ien gehylikt man
Het Meisje niet, maer wel de peper trekken kan.
Maar, Wyf, ik heb al dorst. Loop haal my iens, confrater
Wat katte-vyands-dyk bedurven garstewaeter.

JULFUS.

Wat henker zegt stou, Boer? want dat versto ik neet.

FOP.

Dat's Rederykers taal, waer van je weinig weet.
Hoor, Mosje, is niet de rot ien vyand van de katten?
En is ien dyk gien dam? en ken je niet bevatten,
Wanneer het waeter op de garst geweest is, dat
De garst bedurven is?

JULFUS.

Wat ſchol dat noe?

FOP.

Hoe, wat?
Begryp je nog niet wat ik zeggen wil? dan moetje
Gien Rotterdammer bier verſtaen, jou olyk knoetje.

JULFUS.

Noe, Rotterdammer beer, ik ſcholt ou holen, maot.

FOP.

Jae, doe dat; want ik zweer, myn dorst is taemlyk groot.

DERDE TOONEEL.

FOP, LOBBE, KEES.

LOBBE.

Hoe, Kees, ook hier? je ſchynt meé overal te loopen.

KEES.

Ja; maer in 't waeter niet, aêrs was ik lang verzopen.

LOBBE.

Me dunkt, je bent genoeg verzopen, alle daeg
Haest dronken. Och, wat is jou mortje dat ien plaegt

KEES.

Wel 'k heb geduurig dorst.

LOBBE.

Ja, maer, dat zal iens ſtinken.

KEES.

Maek dat ik minder dorst heb, ik zal minder drinken.

LOBBE.

Je drinkt te veul.

KEES.

Je hebt, mit jou believen, mis;
Want Dokter Slemp heit zelf gezeid, dat waerheid is,
Die wel drinkt, ſlaept wel, en die wel ſlaept, doet gien zonden:
En 't is probaetes, want ik heb 'et zo bevonden.

LOB-

LOBBE.

Maer, as je ziek word, zel dan Dokter Slemp jou weêr Gezondheid geeven?

KEES.

Jae, gewis.

LOBBE.

Je gaet te veer.
Och, zag je Vaartje iens op, hy zou hiel anders zeggen.

KEES.

Dan is het beter dat de man maar ſtil blyft leggen.
Want die my 't drinken, as ik dorst heb, wil verbiên,
Zou my ziek maaken, Moêr

FOP.

Dat's recht, Kees, zo ik mien.
Wyf, jy hebt ongelyk; de dorst ken doen kerveeren.

LOBBE. (ſmeeren.

Dat zegje, omdat je ook houd van ſchoon de keel te

VIERDE TOONEEL.

FOP, KEES, LOBBE, JULFUS.

JULFUS.

Door, Vrund, is 't beer.

FOP.

Geef hier, wyl ik van dorst bezwyk.
Avous maet Kees, lustje ook wat katte-vyands-dyk?

KEES. (ſcheelen.

Jae, geef maer op, maet, as 't maer nat is, ken 't niet

VYFDE TOONEEL.

TEWES, TEUNTJE, KEES, FOP, LOBBE, JULFUS.

KEES.

Ho, welkom, Tewes; wilje in ſtroopmit waeter deelen?
Dan breng ik jou iens toe.

TEWES.

Wel grammesys, men Vrind.
Daer wat te likken valt, is Tewes ook gien kind.
Kom, breng 'et me dan iens. Maer, kom je van 's gelyken,
As wy, ook hier, om nae de Lotery te kyken?

FOP.

Jae toch, ik heb 'er in.

KEES.

Ik ook.

TEWES.

Ik ook; en 'k stel,
Dat ik het hoogste lot voorzeker trekken zel.

FOP.

Dat zel je missen, Broêr: ik heb, mit goê gedachten,
Het geld al angeleid.

KEES.

Dan zel je nog lang wachten.
Want ik verzeker jou, ik kryg den hoogsten prys.

TEWES.

Dat ly ik niet.

FOP.

Noch ik, al waer je beide grys.
Ik laet me dat zo niet ontdraeien.

TEUNTJE, *tegen Lobbe.*

„ Hoor wat gekken!
„ Ze twisten, omdat elk den hoogsten prys wil trekken,
„ En 't komt 'er nog niet toe.

LOBBE.

„ Dat komt omdat elk een,
„ Die inleit, hoopt op winst; dan wil men in 't gemeen
„ De huid verdeelen, eer de beer nog is gevangen.

KEES.

Hoor, as wy ien van drien, dat an 't geluk zel hangen,
Het krygen, zullen wy het deelen mit elkaêr;
Jy beide zelt het geld te saemen deelen, maer
Het Meisje zel an my behooren.

TE-

TEWES.

Wel verzonnen!
Ik bin te vreên.

FOP.

Fiat. De duizend ducatonnen
Voor ons; de Meid voor jou: dat 's goed, nae myn vermoên.
Wy hebben Wyven, en jy hebt ien Wyf van doen...
Maer wat is dit? daer zie ik dooven Jelmer komen.
Wat wil de man hier doen? dat lyken immers droomen;
Wyl hy niet hooren kan.

TEWES.

't Is uit de grap, misschien;
Schoon hy niet hooren kan, by kan het trekken zien.

ZESDE TOONEEL.

JELMER, FOP, KEES, TEWES, LOBBE, TEUNTJE, JULFUS.

JELMER.

Goên dag, goen dag.

KEES.

Ik hoor, je mist ien van je zinnen.
Mit jou believen, wat zel jy dan hier beginnen,
As jy niet hooren kent?

JELMER.

Dat heb ik ook verstaan;
't Word alles klaar gemaakt, men zal aan 't trekken gaan,
Ten eersten.

FOP.

Hoor je nou dat hy niets ken begrypen,
Van 't geen je vraegt?

KEES.

Jae, 'k merk, hy mag zen ooren slypen,
Zo veul hy wil, het is...

TE-

TEWES.

Zie daer, nog raerder zaek!
Daer 's doove Bouwen ook: dat is ien ſchoon vermaek,
Twie dooven.

ZEVENDE TOONEEL.

BOUWEN, JELMER, KEES, FOP, TEWES, LOBBE, TEUNTJE, JULFUS.

JELMER, *terwyl hy Bouwen de hand geeft.*

Kan het zyn, dat ik je hier moet vinden?

BOUWEN.

Wel hoe, vinde ik hier ook den besten myner vrinden?
Zo 'k dat geweeten had, wy waaren t'ſaam gegaan.

JELMER.

Neen, vrindſchap, dat is mis; het is nog niet gedaan:
Het trekken zal nog eerst beginnen.

BOUWEN.

Ja, 't is even
Ook zo met my; 'k ben door nieuwsgierigheid gedreven,
Wyl 'k nooit gezien heb, hoe men met een Lotery
Te werk gaat.

JELMER.

Wil je 't niet gelooven, 't ſtaat je vry.
Je zult het zien.

De Boeren en Boerinnen lagchen.

FOP.

Ien raer geſprek van deuze ſnaeken....,
Maer zagt, daer komt de Schout; we motten ruimte maeken.

AGTSTE TOONEEL.

LUBBERT, LEENDERT, LUIK, Jonker MELIS, JOOST, FOP, TEWES, JELMER, BOUWEN, LOURIS, KEES, LOBBE, TEUNTJE, JULFUS, *en eenige Boeren.*

LUBBERT.

Hoe ſtaan de zaaken hier? 't is tyd aan 't werk te gaan.

LEENDERT.

De zaeken zyn, heer Schout, geheellyk afgedaan.

LUBBERT.

Is alles dan beſchikt net zo als wy begeerden?

LEENDERT.

Jae toch, in 't byzyn van ien hoop geëintreſeerden.

LUBBERT.

Zyn ook de Kinderen tot trekking hier?

LOURIS.

Gewis,
Heer Schout! daer is gezorgd voor all' wat noodig is.

LUBBERT.

En is al 't goed gereed, beſtemd tot onze Pryzen,
Om ieder die wat trekt zyn portie aan te wyzen?

LOURIS.

't Is alles, zo as jy 't bevolen had, geſchied.

LEENDERT.

Die nou wat trekt, trekt wat, en die niet trekt, trekt niet.

LUBBERT.

Dat 's oude mode; want het was zo lang voordeezen,
En 't is nog zo, of 't ſpul moest hier veranderd weezen.

NEGENDE TOONEEL.

TEUNIS, *met een mandje met gerolde briefjes*, twee KINDEREN, LUBBERT, LEENDERT, LUIK, Jonker MELIS, JOOST, KEES, FOP, LOBBE, TEWES, TEUNTJE, JULFUS, JELMER, BOUWEN, *en andere Boeren*, een TROMPETTER.

TEUNIS.

Hier zyn de Nommers; haast je wat; waer is 'et zyl?
Waer is de hooihark? komt, wy motten in der yl
Het werk beſchikken: toe maer lustig, ſteek de handen
Wat uit; je ſtaet 'er óf je lam-bint; foei, 't is ſchanden.
Toe, Julfus, gauw: 't is of je handen ſtaen verkeerd.

JULFUS.

Noe, Teunis, zagt; ik heb dat wark jo neet geleerd.

TEUNIS.

Dar zel wel gaen: roer nou iens alles door mekander.
Al wel zo. Nou weet de ien altoos niet van den ander.
Laet ons die nou maer in de Bos doen; houw iens vast
Dien trechter; want ik merk dat hy zo net niet past.
Zie zo, dat's wel. Dit zyn de Nommers en Devyzen.
Heer Schout, waer hebje nou de Nieten en de Pryzen?

LEENDERT.

Alhier.

TEUNIS.

Kom, gooi ze maer in 't zyl.

LEENDERT.

Daer gaen ze heen.

TEUNIS.

Nou lustig, Julfus, roer die ook iens braef dooréén.
Zo is 't genoeg. Kom, help me nou iens. Motten deezen
Niet in die Bos, heer Schout?

LUBBERT.

Waar moeten ze anders weezen?

Is

Is dat nog vraagens waard? Doe jy ze daar maar in,
En plaatst de Kindren dan, opdat men voort beginn'.
Gy Julfus, loop eens heen, en haal my ondertusschen
Een glaasje bier; 'k heb dorst, en moet die eerst eens blusschen.

JULFUS.

Ik schol het kriegen, heer Scholtetis.

LUBBERT.

Vrinden, hoort.
Elk weet de voorwaarde, en daarop gaan wy ook voort.
Wy trekken heden maar een klein gedeelte, en morgen
Is 't weêran, om de zaak in orde te bezorgen.

JULFUS.

Mienher Scholtetis, daor is 't beer.

LUBBERT.

Goed; pas wel op,
Dan krygje drinkgeld.

JULFUS.

'k Schol dat maoken als ne pop.

LUBBERT.

Ik drink het welzyn van die 't hoogste lot zal trekken.
Drie duizend floor, en nog een Meisje: 't is geen gekken.

LOURIS.

Maer as ien vrouw of man dat krygt, hoe zel 't dan gaen?

LUBBERT.

Die krygt het geld, en moet het Meisje laeten staen.

TEUNIS.

Heer Schout, wy zyn gereed.

LUBBERT.

Dan moetje voort beginnen.
Non, Kindren, gaet je gang; maar zagtjes, en met zinnen.

BOUWEN, *tegen Jelmer.*

„ 'k Ben bly dat ik dat werk eens zie; jy ook misschien.

JELMER.

„ Wat? of ik heen ga? neen, ik moet 'er 't eind' van zien.

LEENDERT.

No. 2333. *'t Is om voor 't Kindje pap te koopen.*
Wat heeft een goeie ſloof te hoopen?

TEUNIS.

Een Agtentwintigſtuk, net honderd jaaren oud.

LUBBERT.

Wel nou, 't is beter wat als niet.

LOURIS.

Zo is 't, heer Schout.

LEENDERT.

No. 708. *Dit eerlyk menſch is zeer verlegen,*
Omdat zy is geraekt op ſtroo,
Dewyl ze juist, mal apropo,
Ien kindje heeft om zunst gekregen.

LUBBERT.

Wel nou, dat heeft ze nog zo kwaelyk niet gevat:
Wat legt het Lot haar toe?

TEUNIS.

Ien Wieg en Bakermat.

LUBBERT.

Dat komt waarachtig wel ter ſneé, dat moet ik zeggen.
Want nou behoeftze 't kind niet op den grond te leggen.

LEENDERT.

No. 339. *Hier komt een ſyne kwant,*
Zyn lever ſtaat in brand;
Hy kan zyn dorst niet leſen;
Want leeg zyn al zyn fleſſen.

TEUNIS.

Ien Ton gevuld met zuur geworden ſcharrebier.

LUBBERT.

Nou kan hy zuipen dat hy barst, en dooven 't vier.

LEENDERT.

No. 2709. *Dit lot behoort de Vrouw van Floris;*
Haar Man verzuipt in brandemoris
Al wat zy heeft, tot haar verdriet.

Wat wil het Lot haar geeven?

TEUNIS.

Niet.

LEENDERT.

No. 106. *Wat geeft het Lot aen Louw, Poëet en Koperſlager?*

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT.

Wel dat ſpyt me, want dat Ventje is taamlyk mager
Van geld; dewyl hem zyn pouweetſchap weinig geeft,
En hy geen' lust meer tot het koperbenken heeft.

LOURIS.

Ken jy hem, Schout?

LUBBERT.

Ja toch, hy maakt wel Bruiloftsdichten,
Maar 't komt zo zelden, dat hy 't glas niet ſteeds kan ligten.

LEENDERT.

No. 421. *Geef Joor wat goeds, het hoogſte lot*
Valt dikwyls op een ryke, of zot.

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT.

Dat 's een teken, dat die vent niet van de mallen
Of ryken is; het was hem aêrs ten deel gevallen.

No. 16. *Wat zal 'er zyn voor Tryntje zoet?*

TEUNIS.

Een doos Kokinje.

LUBBERT.

Dat komt goed.

LEENDERT.

No. 520. *Wat is voor dikken Floor te koopen,*
Die veel te lui is om te loopen?

TEUNIS.

Een ouwe Schimmel-ruin, en broer van Jan ſtap an,
Die eertyds draeven kon zo hart als malle Jan,
Maer nou driebeenig is.

LUBBERT.

Geen ſchooner van zyn dagen!
Die ouwe Schimmel kan dien dikzak nog wel draagen.

LEENDERT.

No. 8. *Wat is 'er voor ien noblen kwant?*

TEUNIS.

't Portret van d'ouwen Hillebrand.

LUBBERT.

Wel nou, dat Schildery wierd eertyds hoog geprezen:
Het zal waarſchynlyk van den ouden Fecit weezen.

LEENDERT.

No. 239. *Slaep, kindje, ſlaep,*
Hier buiten woont ien Aap,
Die het zo kael ien gatje;
Zwyg, jou kleine platje.

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT.

De aapen komen ook al op de koord.

LOURIS.

Jae wel,
Heer Schout, men ſpeult alvaak met aapen menig ſpel.

LEENDERT.

No. 7. *Wat geeft het lot an Taetje en Memtje?*
Zy ſlaepen beiden zonder hemtje,
Om dat het Linnen al te ras
Verſlyt an 't lyf en in de wasch.

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT.

Bestig! want dat zyn, na 'k merk, twee gierige aapen;
Die zullen zeker dan ook zonder lakens ſlaapen.

LEENDETR.

No. 700. *'t Is 't hoogſte Lot, daar ik na zoek,*
Dat zweer ik by myn Mortjes ſlep;

En by myn Vaertjes onderbroek;
'k Zal vrolyk zyn, als ik het heb.

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT.

Ei, die Vryer was met weinig niet te ſtillen.
Daar zyn 'er meer, die zulk een' prys wel hebben willen.

LEENDERT.

No. 704. *'t Is om het Meisje, 't zoetſte zoet,*
Kon ik heur krygen, 't was wel goed,
Ik zou ze drukken, by gantsch bloed,
Gelyk ien Aep zyn jongen doet,

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT. (lukken;

Dat komt wel voor hem, 't zou met dien gek niet
Want de Aapen zyn gewoon de jongen dood te drukken.

BOUWEN, *tegen Jelmer.*

„ Dat gaat raer in zyn werk; dunkt jou dat ook niet, vrind?

JELMER.

„ Ho, ho! daar lagch ik om; 't is beter doof als blind.

BOUWEN.

„ Zo! heb je 't meer gezien? dat heb ik niet geweeten.

JELMER.

„ Zy hebben 't leste brood misſchien nog niet gegeeten.

De Boeren lagchen.

TEWES.

Die Dooven geeven ien raer antwoord an elkaer!

FOP.

Dat hoor ik...

LUBBERT.

Zwygt! hei, wat geraas maak jylui daar.
Nou jongens, trekt maar voort.

LEENDERT.

No. 299. *Wat geeft het lot aan Kaetje?*

Haer Kind roept om een Taet, en och, daer is gien Taetje.

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT.

Ieder volgt, na dat ik merk, nog de oude floor;
't Is al van kindjes en van pinijes, wat ik hoor.
Waar of de Boeren aan die Referynen raaken?

LOURIS.

Daer zyn Pouweetjes in de ſlad, Schout, die ze maeken.

LEENDERT.

No. 1000. *Die inlegt rekent wel op winſt;*
Doch nul te trekken, is het minſt.

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT.

Deeze vrind ſpreekt wel; daarzyn geen minder pryzen.

LEENDERT.

No. 11. *Ei zeg, wat is 'er voor den Geest van Jan van Gyzen?*

TEUNIS.

Een hiele bondel mit Merkuuren.

LUBBERT.

Wel gezeid!
Hoe netjes geeft het Lot elk zyn gerechtigheid!

LEENDERT.

No. 504. *Kryg ik den prys, drie duizend gulden,*
Ik laet myn hiele Wyf vergulden;
Want de arme ſlobbe ziet 'er uit
Als een beſloven vullisſchuit.

TEUNIS.

Een Tobbe met ien dwyl.

LUBBERT.

Dat zyn geen kwaade zaaken,
Dewyl hy nu zyn Wyf ter deeg eens ſchoon kan maaken.

LEENDERT.

No. 608. *Al knort myn Wyf,*
'k Leg in om winſt en tydverdryf:
Wat zel het lot voor my bewaeren?

TEU-

TEUNIS.

Een nieuw Romeins gewaad, dat, voor ruim veertig jaaren,
Nog op het schouwtooneel gebruikt is.

LUBBERT.

Dat kan gaan;
Die 't heeft, is in 't geheel niet misgedeeld. Welaan,
Blaas op Trompetter, 't is een van de hooge pryzen.

FOP.

Dat Lot, heer Schout, hoort my, dat ken ik klaar bewyzen.
Daer is myn hisfepis, je kent het zelver zien.

LUBBERT.

Wel, als het u behoort, dan zal u recht geschiên,
Ja, Man, je hebt gelyk.

FOP.

Recht mòt ten allen tyën
Recht zyn, al zouwen wy mekaer an riemen snyen.

LUBBERT.

Dat is niet noodig. Geef het pak maar aan den Man.

FOP

Bloed! Wyf, dat 's kostlyk. Kom, trek my dat pak iens an.
Hou, Mofje, daer mot jy me ien roemer Wyn op geeven.
Nou mien ik, dat je 't vat, iens as ien Prins te leeven.
Wel, Wyf, hoe ftaet my 't pak? ik zie 'er aerdig uit.

LOBBE.

Net as ien Prinfevlag ftaet op ien vullesfchuit.

FOP.

As 'k iens zo te Amfterdam de kommeny ging fchouwen,
'k Wed, dat ze my de rol van Teytes geeven zouwen.

JULFUS.

Daor, Boer, daor is de wien.

FOP.

Dat is wat lomp en plat;
Spreek mit een beetje meer beleefdheid. Wacht nog wat,
Ik mot dat fchootvel eerst nog wat ter deege fchikken.

JULFUS.

Noe, noe, vat an.

FOP.

Wel hoe! mien jy me te verſchrikken,
Hans Michel? zie je niet, ik bin nou ien Romein,
En ook afkomſtig van den grooten Held, Piet Hein,
Die 't Spanjers volk voor veul miljoenen heit geſnoten:
Daer wierd myn Grootvaêr door't oog in zyn bilgeſchoten.

JULFUS.

Leeg, dat doe zwart wordst, boer.

LUBBERT.

Houd daar den bek wat toe.

KEES.

Schout Lubbert heit gelyk; je raestas 'k weet niet hoe.

LUBBERT.

Nou, Jongens, gaat je gang.

LEENDERT.

No. 444. *Wat is voor Modde Compen.*

TEUNIS.

Ien keulſche pot mit ien paer halfverſleeten klompen.

LEENDERT.

No. 20. *Geef toch wat goeds, het is voor Aagje zonder ziel.*

TEUNIS.

Ien nieuwen haspel en halfſleeten ſpinnewiel.

LEENDERT.

No. 210. *Wat geeft het lot twie ouwe beſjes?*

TEUNIS.

Ien mand vol leege borrelfleſjes.

LEENDERT.

No. 501. *Wat is 'er toch voor onzen Piet,*
Het Aapemakers zeuntje?

TEUNIS.

Niet.

LEENDERT.

No. 1100. *Dees heeft nae 't werken in het minſte gien verlangen.*

TEUNIS.

Ien endje Stropkoord.

LUB-

LUBBERT.

Goed! dan kan hy zich verhangen;
Dewyl hy dan altoos van 't werken is verlost:
Want die niet werken wil, vreet maar eens anders kost.

LEENDERT.

No. 309. *Ei trekhet lot eens, daar een Zeeman op geloerd heeft.*

TEUNIS.

Het schip dat Jazon nae het Colchenland gevoerd heeft.

LUBBERT.

't Geval is wonder, kyk, een Zeeman krygt een Schip.
Daar kan hy voort Kaptein op zyn; laat hy de klip
Van Uilenlisses in Syreenen maar ontvaaren.

LOURIS.

Dat Schip is zeker lek, het heugt te lange jaeren.

LEENDERT.

No. 890. *Zeg op, wat geeft het lot aen Goosfen in de Zwaen?*

TEUNIS.

Ien ongeykte Kan, ien Schaer en Sleutelkraen.

LUBBERT.

Wat? Goosfen heeft niet ingeleid, dat moest ik weeten;
Zo dat men dit met recht wel een paskwil mag heeten.

LEENDERT.

No. 239. *Voor Klaesjes Vrouw,*
Die op 't getouw
Den hielen dag moet weeven:
Wat zal 't geluk heur geeven?

TEUNIS.

Ien taemlyk prysje. *Drie Goudguldens.*

LUBBERT.

Dat is goed,
En 't zal wel komen voor dien armen wevers bloed.

LEENDERT.

No. 22. *Wat zal de jonge trekken*
Voor A. B. C. en D.
Want kyk, die Loten meê.
Wat krygen dees vier gekken.

TEUNIS.

Ien Vlegel, Vulliskar, ien Mistgreep en ien Schop.

LUBBERT.

Dan hebben ze ieder wat.

LEENDERT.

No. 91. *Wat krygt Sam Slobberop.*

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT.

Dat's te min, nou zal hy 't slobbren moeten laaten.

LEENDERT.

No. 6. *Wat trekt de Lootsman van het Schip van Damiaten.*

TEUNIS.

Ien ouwe ketting.

LUBBERT.

ô! Die zeilt hy ligt vandaag
Nog eens aan stukken met zyn dubble staale zaag.

LEENDERT.

No. 666. *Wan 't Los mir wil was gutes geben,*
Dan sol ich wie ein graben leben.

LUBBERT.

Wat krygt die blaaskaak?

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT.

Dat 's jammer; want een baas
Met wind en boonen was de prys van deezen baas.

LEENDERT.

No. 6. *O. P. op, deeze man zit tot den hals in schulden.*
Wat zel hy hebben?

TEUNIS.

Ien pond vlaams, dat is zes gulden.

LEENDERT.

No, 13. *Wy dronken water, by gebrek*
Van water, schoon men 't houd voor gek;
Zo ons meer water was geschonken,

Wy hadden niet dan wyn gedronken.

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT.

Die Pöëet was mal of dronken, toen hy 't vaers
Gemaakt heeft.

LOURIS.

Jae gewis, heer Schout, dat is wat raers.

LEENDERT.

No. 2108. *Myn Eer, ze heb gien vleis of spekke,*
Ze kom nou ier om wat te trekke;
De wintre um isse veultyds koud,
Ze koop zo kraag de turf en hout.

LUBBERT.

Wat krygt die kromme waal?

TEUNIS.

Ien bont en nichter kalfje,
Dat in het schot leid, en daar by ien dertiendalfje.

LEENDERT.

No. 305. *Wat geeft het Lot Schout Lubberts Meid.*

LUBBERT.

Dat schut ik, vrinden; want zy heeft niet ingeleid,
Of die karonje houd de zaak voor my verholen,
En heeft het inleggeld, waarachtig, my ontstolen.
Wat heeft ze?

TEUNIS.

Ien prysje, maer niet groot.

LUBBERT.

Dat 's evenveel,
Wat is 't?

TEUNIS.

Ien lepelblad van zilver, mit ien steel
Van hout.

LUBBERT.

Geef hier; ze zal haar mond daar niet aan veegen.
Maar seldrement! waar heeft de Meid het geld gekregen?

LOURIS.

Gekregen? wel ik mien, dat zy 't geſtolen had,
Nae 't zeggen? maer je hebt de zaek niet wel gevat,
Heer Schout, wyl op heur' naem wel ingeleid kan wezen.

LUBBERT.

Dan is 't wat aêrs; maar is 't zo niet, dan mag ze vreezen!

LEENDERT.

No. 101. *Wat zel hy hebben, die verbruid heeft al zyn goed;*
En nou voor 't eerämpt van Soldaet naer Inje moet?

TEUNIS.

Niet.

LUBBERT.

Dat is heerlyk; want als hy had kunnen ſpaaren,
Behoefde hy miſchien naar Inje niet te vaaren.
Ik ken 'er wel, die meer voor 't ſpaaren zyn.

LOURIS.

„ Jae, al
„ Waer jy het zelf.

LUBBERT.

He, wat? zegje iets?

LOURIS.

Neen, niemendal.

LEENDERT.

No. 2. *Polyfemus aan den ſtrande,*
Waetertandde
Nae een korsje roggenbrood.

LUBBERT.

Wat word door Polyfeem getrokken?

TEUNIS.

Ien pond groot.

LUBBERT.

Nou, daar kan hy nogal wat roggenbrood voor koopen.
Maar, Mannen, reptje wat, de tyd zal haast verloopen.

LEENDERT.

No. 207. *Wat trekt de groote Robbeknol?*

TEUNIS.

Twie fracie kooten en ien tol.

LEEN-

LEENDERT.

No. 50. *'k Caf acht percent, om mee te ſpeelen;*
Het was op hoop van goede winst;
Is 't van het meest, of van het minst?
Wat wil het Lot' my mededeelen?

LUBBERT.

Wel nou, hoe ſta je zo te fiemlen, Teunisbaas?

TEUNIS.

Ik bin 'er van ontſteld. Blaes op, Trompetter, blaes!

LUBBERT.

Wat is het dan? Spreek op, ik kan 't niet langer dulden.

TEUNIS.

Het Boere Meisje, en nog daar by drie duizend gulden.
De Trompetter blaast.

MELIS.

Dat Lot hoort my; daar is myn nommer en devys.

LUBBERT.

Laat zien: ja 't is zo, vrind, je hebt den hoogſten prys,
En 't Meisje! zo je nu nog Vryer bent...

MELIS.

Dat ben ik.

LUBBERT.

Wel, Maatje, dan ben jy gelukkig, dat beken ik.
Het Meisje is nog in myn bewaaring. Joost ga heen,
En haal ze eens.

JOOST.

Goed, Mynheer; daar ben ik meê te vreên.
Joost binnen.

MELIS.

't Is my om 't Meisje meest te doen; om dat te toonen,
Schenk ik den Armen 't geld,

LUBBERT.

Dat zal de Hemel loonen.
Wel, Jongkman, dat is braaf.

LEENDERT.

Dat mag gezeid zyn, Schout.

TEU-

TEUNIS.

Ik zag nog nooit ien' mensch zo mild, nae myn onthoud.

MELIS.

Mag ik het Meisje dan voort naar myn huis geleiden?

LUBBERT.

Neen, luister; wy staan nu met trekken uit te scheiden.
En zullen u met haar eerst trouwen voor't Gerecht.

JOOST, *met Kornelia uitkomende.*

Hier is de Bruid.

LUBBERT.

Wel, Meid, wat dunkt u van dien Knecht,
Hebt gy 'er zin in.

KORNELIA.

Ja.

LUBBERT.

En gy in 't Meisje, vrindje?

MELIS.

Ja toch.

LUBBERT.

Geef dan elkaêr de hand. Het Lot verbindje,
Voor't Keijenveensch Gerecht, en door onze achtbaarheid,
Dan onverbrekelyk aan een, met goed bescheid.

ALLE GELYK.

Geluk, geluk, geluk!

MELIS.

Wy danken u te saamen.

JOOST.

„ Wat Hazewindhond zou een Haas toch beter raamen!

TEUNIS.

„ Wel, Joosje, is 't goed?

JOOST.

„ Je hebt een meesterstuk verricht.
„ Maar zo je wel wilt doen, zo hou je tog wat dicht.

LUBBERT.

Laat ons nu door een dronk het hart eens op gaan haalen.

MELIS.

De Vrinden drinken wat hun lust, ik zal 't betaalen.

LOU-

LOURIS.

Dat 's nobel, Maetje, 't zel op 't welzyn wezen van Jouw hylik.

KEES.

Stae nou vast, en tap in kroes en kan;
Nou ik den prys niet heb, zel ik, mit jou believen,
My lustig zalven.

TEWES.

Dat ik meê my zel gerieven,
Is ook pael vast.

FOP.

Ik zel hem trekken, maek ik flaet,
Al zou men Teytes klied an flenters barften, Maêr.

LUBBERT.

Hou, Joost.

JOOST.

Alhier, Mynheer.

LUBBERT.

Ga heen, en haal Neef Joris.
Zeg, dat hy by ons koome, en dat zyn huwlyk door is;
'k Wil maaken, dat hy met myn Dochter is getrouwd,
Eer Jonker Melis my weêr nieuwe parten brouwt.

JOOST.

't Is wel, Mynheer., Dat zal een raare ontknooping geeven"!

TIENDE TOONEEL.

JELMER, BOUWEN, JULFUS.

BOUWEN.

Wel nou, dat 's waard te zien voor 't eerfte van zyn leven.
Het Boertje trok de Meid.

JELMER.

Neen, zeker, gy hebt mis,
Wyl 't by een Lotery altoos gebruiklyk is:
Men doet in de eene bos de nieten en de pryzen,
In de aêr de nommers.

BOU-

BOUWEN.

Wat? kon hy dat niet bewyzen?
Hy toonde, zag je 't niet? het briefje, 't was zyn lot.

JELMER.

Wie zag ooit dommer mensch! 't is of je met me spot.
Wou jy dan alles maar in de eene bos gaan bruyen?
Hoe zou dan 't trekken gaan, kan jy me dat beduynen?

BOUWEN.

Dat lykt wel kinderspul. Zag jy niet, dat de Schout
Dat Knechtje en Meisje zelf gerechtlyk heeft getrouwd?

JELMER.

Nu kan ik eerst, dat jy onnozel bent, ontdekken.
Ga naar den Haag eens om de loten te zien trekken,
Dan zult gy 't net zo zien.

BOUWEN.

Hoor, weetje wat, indien
Je dat niet heb gemerkt, dan hebje niets gezien.
Of meen je, dat de Schout en 't heel gerecht dan mal is?

JELMER.

Dat stem ik toe, wyl al 't geluk maar by geval is.
Maar dat het zo is, als men Loteryen trekt,
Kan ik verzekeren.

BOUWEN.

Hoor, as je met me gekt,
Dan groet ik jou.

JELMER.

Als jy geen dingen wilt begrypen,
Is 't maar vergeefs om daar myn harsens op te slypen.
Hadie.

JULFUS.

Ha, ha! wee mot neet lagchen als hie zeet,
Dat twei wat kallen, en verstoon ein ander neet!

Einde van het Tweede Bedryf

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

JOOST.

De zaak is wel gegaan tot nog; maar felleweken!
Hoe zal 't 'er houden, als de bommel komt te breeken.
Doch laat het gaan zo 't wil, de zaak heeft zyn beflag:
Nu moet de ontknooping ook nog volgen deezen dag:
Ik moet myn eerfte list nu met een tweede dekken.
Gelyk één logen vaak tien logens moet verwekken,
Om zich te ftaaven, zo moet ook een andre list
De zaak herftellen, of 'k heb achter 't net gevischt.
Wat doet een mensch niet al op hoop van goê belooning!
En dat men doet om 't geld vind nog iets meer verfchooning.
De goudbeurs, die my door den Jonker is beloofd,
Indien het wel gelukt, leid my zo vast in 't hoofd,
Dat ik my niet ontzie myn' Meester te bedriegen; (gen,
Maar 't is een vrek, wel waard, door list in flaap te wie-
Wyl hy zyn Dochter aan een misfelyk perfoon,
Alleen uit vrekheid, wou ten huwlyk geeven, fchoon
Zy liever dood was, dan dat zy die trouw aanvaardde.
Heeft iemand, die een' mensch voor zynbederf bewaarde,
Ooit kwaad gedaan? ô neen! en wyl ik door dat geld,
Dat ik zal trekken, nu werde in een' ftaat gefteld,
Om met myn Magdaleen, dewyl we elkaêr beminnen,
Iets aan te vangen om de fobre kost te winnnen,
Acht ik het minder fchande, een vrekken Meester door
Een list te foppen, en een weinig buiten 't fpoor
Van een' getrouwen Knecht, om deze reên, te treden;
Waarmede ons Peete Kloentje ook wonder is te vreden....
Maar zagt, daar komen juist de Boeren, die zich ras
Gezegend hebben, door het ligten van het glas.
Ik ga zo lang ter zyde, opdat die dronken gekken,
My hier niet ziende, des te fpoediger vertrekken.

TWEE-

TWEEDE TOONEEL.

LOBBE *met* FOP, *en* TEUNTJE *met* TEWES *onder den arm*, KEES, JOOST *ter zyde.*

KEES.

Stae vast... dat heit; mit jou believen, wel gesmaekt.

FOP.

Ho, broêr, die spoeling heit me recht an 't hart geraekt.

TEWES.

'k Heb eerst men buik mit bier, en toen mit braef Jenever
Gezalfd, dat zet wel of, en 't geeft ons kuit en lever.

KEES.

Die Jongkman... stae, mit jou believen, heit ons wel
Onthaeld; zo dat... as ik hem zie, hem danken zel.

FOP.

Nou, dunkt me, was ik recht bekwaem in alle deelen,
Om op de Kommeny ien Teytes rol te speelen.

LOBBE.

Je zou wat doen; je kent pas op je bienen staen.

FOP.

Ei, Wyf, je weet 'et niet... hou vast maer... 't zou wel gaen.
Daer zyn 'er meer 'ewees, die ook wel half bestoven
De rollen speelden... stae... dat mag je vry gelooven.

TEWES.

En ik, nou ik zo wat spraekwaeter heb in 't lyf,
Neem an, ien Aepekaet, en nog te meer myn Wyf,
Die aêrs wel snappen ken, verby te konnen praeten.

TEUNTJE.

Jae, as je dronken bint, ken jy wel aepekaeten.
Aêrs binje stom, en durst nyet spreeken, beste maet.

TEWES.

Wel nou, die zyn 'er meer.

KEES.

Jae, of je luy al praet,
Dat's niemendal... ik heb nog dorst, des zou ik denken,
Dat Goosen ons nog iens wat laeffenis most schenken?

FOP.

FOP.

Fiat, ik keer weêrom.

TEWES.

Ik ook.

LOBBE.

Dat 's groot abuis.

Jelui hebt al genoeg: kom voort maer, voort, nae huis.

KEES.

Jae zeker, Tewes, voort; gae eerst wat leggen ronken.

TEWES.

Zie daer ien raer geval: zyn iens de mannen dronken,
Straks zyn de wyven baes. Kom an, ik gae dan meê.

FOP.

Ik ook, schoon ik het, as ik nuchtren was, niet deê.

KEES.

Zo je altemael gaet, gae ik ook... maer kyk, sintselten!
Wat gaen ze mislyk; kyk, ze loopen as op stelten,
Daer ik nog, zie je wel, mit jou believen, loop,
Of 'k niets genuttigd had... Nooit dronk ik goeder koop.

DERDE TOONEEL.

JOOST, Jonker MELIS, KORNELIA.

JOOST.

Weg zyn ze, en ik ben bly, dat die bezopen kinkels
Maar afgezakt zyn, die, met pooten als scharminkels...
Maar 'k zie het jonge Paar.

MELIS.

Wel Joost, uwe aanslag is
Uitneemend wel gelukt, en myne erkentenis
Zal u, indien 't vervolg zo afloopt, duidlyk blyken.

KORNELIA.

Het denken aan 't vervolg doet my byna bezwyken;
Dat vrees ik meer nog, dan 't begin van dit bestaan.

JOOST.

Ei, teuf een luttik, zeit de Mof; het zal wel gaan.

MELIS.

Ja, Liefje, laat dit maar aan Joost, die 't heeft begonnen:

Hy zal wel maaken, dat het vlas word afgeſponnen.

KORNELIA.

Ik vrees myn Vaders woede, als hy verneemen zal,
Dat hy bedrogen is.

JOOST.

Ho, ho! dat is 't ook al.
Laat hy maar raazen, hy zal eindlyk wel bedaaren.
Het knorren kan hem geen het minſte voordeel baaren
Het leit 'er toe; daar's geen verandren aan de zaak;
Hy heeft u zelf getrouwd voor 't heel gerecht; dies ſtaak
Uw vrees, Mejuffer; en dewyl het werk nu buigen
Of barsten moet, hoop ik in 't kort u te overtuigen,
Dat alles wel is: want ik heb reeds, op 't bevel
Uws vaders, Joris Neef gewaarſchouwd, die ook wel
Ten eerſten komen zal; ook heb ik laaten zeggen
Aan Jaapje hik, hoe dat by ons de zaaken leggen,
Met zyne Dochter; dat uw Vader haar in huis
Beſloten houd: dus zal die hik, met groot gedruis,
Zyn Dochter eisſchen, en uw Vader dus bevinden,
Dat onze ſchranderheid zyne oogen wist te blinden.
Zo komt het werk dan uit, terwyl gy beide wacht
By Peete Kloentje, tot dat alles is volbragt.
Dus laat ik al het werk door anderen verrichten,
En hou me luikes, om niet voor den last te zwichten.

MELIS.

Ik moet bekennen, Joost, gy hebt het wel beleid.

KORNELIA.

Ja maar, dat neemt myn vrees niet weg.

JOOST.

Geen zwaarigheid,
Nog eens, Mejuffer, al het werk moet gaan in orden;
Laat alles maar aan my; en laat my eens geworden.
Ik zal uw Peetje maar eens roepen.

Hy klopt.

Daar komt ze aan.

VIER.

VIERDE TOONEEL.

KLOENTJE, Jonker MELIS, KORNELIA, JOOST.

KLOENTJE.

Weest welkom, kindren; hoe is 't met de zaak gegaen?

MELIS.

Heel wel, we zyn reeds voor 't Gerecht getrouwd, en (zonder
Dat wy ontdekt zyn: maar Kornelia, 't is wonder,
Blyft even bang, en vreest haar Vaders gramschap na
De ontdekking.

KLOENTJE.

Malligheid! dat zel wel gaen, ô ja.

JOOST.

Dat zeg ik ook.

KORNELIA.

't Is wel, ik zal my dan niet kwellen,
Myn lieve Peetje, en my daarin te vreden stellen,
Met deeze hoop, dat gy myn Vaders boosheid zult
Verzachten.

KLOENTJE.

Jae, wees maer gerust en heb geduld.
Jou Vader is ien zot, die jou heeft willen dwingen;
Dat gaet niet: maer ik zel hem anders leeren zingen,
En eer gy by hem komt wel maeken, dat hy jou
Zel gunstig weezen, en bevestigen die trouw.
Komt maer zo lang met my in huis; Joost zel die zaeken
Wel verder schikken, om ien end' daeran te maeken.

JOOST.

Ja wel; loopt maar wat ras, my dunkt ik hoor myn' Heer.

VYFDE TOONEEL.

LUBBERT, LEENDERT, TEUNIS, LOURIS, LUIK; JOOST, *ter zyde.*

LEENDERT.

't Is, as je wel zeit, Schout, het lyd gien tegenweer,

Je moest dat Paer, om al 't kombratie voor te komen,
Maer ſtraks verbinden, dan was 't uit; want ſchoon geno-
Het nou aêrs uitviel, en dat zy of hy de ſtof (men
Naepluizen wou, dat raekt ons niet, wy zyn 'er of.

LUBBERT.

Dat meen ik ook, Compeer. Hoewel daar zyn geen reden,
Om zulks te denken; zy was met den knecht te vreden.
O! 't vrouwvolk hedendaags is manziek; als het haar
Niet word gevraagd, wanneer ze omtrent de twintig jaar
Gekomen zyn, doen zy 't; dat 's zonder tegenzeggen:
Ja, als ze zeventien of achttien jaar aſleggen,
Zou 't wonder zyn, zo zy den een' of andren kwant,
Waarmeê zy 't eens zyn, dan niet hadden op 'er hand,
Die op haar past, als zy, ſchoon de Ouders zulks niet droo-
men, (komen,
Van 't werk, gezelſchap, of uit kerk, of ſchouwburg
En haar op zy ſchiet. O! die zaaken zyn voorlang
Bekend, en te Amſterdam, na 'k hoor, nóg ſterk in zwang.
Ja, al de Meisjes van ons Keijeveen labreeren
Ook aan dien euvel, en zyn byſter vlug in 't leeren.
'k Heb ook een broeidze hen, die gaeren broeien zou;
Maer 'k heb ze wel zo digt geſloten in een kouw,
Dat haanneef, ſchoon hy tukt en zyn gekraai laat hooren,
Geen ziertje winnen zal; 't is moeite en tyd verloren.
Ik meen myn Dochter aan myn Joris Neef, een borst,
Die minlyk, heusch is, en zo ryk als menig vorst,
Te geeven, die haar meer dan Melis moet behaagen.

LEENDERT.

Is 't mit je Dochters zin?

LUBBERT.

Behoeve ik dat te vraagen?
Ik ben heur Vaêr en Voogd; en Joris, dat je 't weet,
Heeft kloon en kluit: en wat is de andre? een kaale neet,
Die grootsch is op 't ſatzoen, daar niemand van kan eeten.
Het geld kan wondren doen.

TEUNIS.

„ Dat mienen wy te weeten".

LUBBERT.

Wat zegje?

TEU-

TEUNIS.

Dat je groot gelyk hebt in die zaek,
En 't hoort ook zo.

LUBBERT.

Gewis; dat's buiten tegenſpraak.

LOURIS.

Maer Jonker Melis is, nae 'k hoor, al hiel verſtandig.

LUBBERT.

Ja, maer het ſpreekwoord zeit, verſtandig en losbandig:
En zo is 't ook met hem.

LEENDERT.

Nochtans noemt Miester Jool,
't Verſtand de grootſte ſchat, en 't geld maer aepekool,
Omdat den zotten dat zo nae is als den wyzen:
Maer ik beken, het geld is vry wat meer te pryzen,
Dewyl men voor 't verſtand gien ſtuiver bollen by
Den bakker koopen ken.

LUBBERT.

Zo leit het ook by my.

JOOST.

Mynheer, uw Joris Neef zal zo terſtond verſchynen;
Hy maakt zich klaar, en doet het ryglyf met balynen
Vast aan, om minder ſcheef te lyken, als hy is,
Schoon 't mal is: wat behoeft men een geſtaltenis,
Die ons de Hemel geeft, door konſttuig te verandren?
Want hoe we zyn, we zyn maar menſchen met elkandren.

LUBBERT.

Hoor, die ſiljozofy is hier niet noodig, Joost:
Wat iemand beetren kan, verſtrekt hem zelf tot troost,
En wel inzonderheid, wanneer hy gaat uit vryen.
Het oog wil zyn voldaan, al waren 't zotternyen,

JOOST.

Ja maar, al't geen hy doet, zal hem geen ſchooner ſchyn
Verſchaffen; Joris is, en Joris zal hy zyn.

LUBBERT.

Dat raakt ons niet: hy doet zeer wel, naar myn gedachten.

En daarom zal ik hem, zo als hy is, verwachten...
Maar zie, daar komt hy al.

ZESDE TOONEEL.

LUBBERT, LEENDERT, TEUNIS, LOURIS, LUIK, JOOST, JORIS.

JOOST.

Ei, vrinden sla wat ruim,
Voor deezen Bruidegom! nooit schooner, by myn duim,
Hy treed, gelyk een paauw. Nooit zag ik zyns gelyken.

LUBBERT.

Wees welkom, Neef.

JORIS.

Och, Oom, ik zal van vreugd bezwyken.
Myn hartje huppelt, als een leeuwrik in het groen.

JOOST. (broên".

„ 'k Loof, dat die koekkoek geen kwaé jongen uit zal

JORIS.

Dus zie ik dan het eind' van al myn vrees en hoopen!

JOOST.

„ Hy zou misleid zyn, die hem op den draf wou koopen;
„ Hy past althans niet voor een arreslee".

LUBBERT.

Gewis,
't Is met myn Dochters zin.

JORIS.

Wel. Oompie, zo 't zo is,
Dan is 'er gien, als ik, zo lukkig ooit geboren.

JOOST.

„ Dat is een Parisje, van achtren, en van vooren,
„ Ja, rondsom even schoon!

JORIS.

Waer is myn lieve Bruid?

LUBBERT.

Gy zult ze daadlyk zien

JOOST.

JOOST.

„ Ja, 't ziet 'er wel met je uit,

JORIS.

Kryg ik heur in men arm, ô bloed! hoe zel ik graezen!

JOOST.

„ Ja, 't ſtaat te vreezen, dat de vrind zich zal veraazen".

LUBBERT.

Van deezen avond neemt uw droefheid al een end'.

JOOST.

'k Heb gien gelukkiger, als ik ben, ooit gekend.

LUBBERT.

Maar luister, Neef: 'k wil, dat de goedren, na 't verſterven,
Die gy nu hebt, en zult ab intestato erven,
En die myn Dochter heeft, verblyven aan de geen,
Die 't langſte leeven zal.

JORIS.

Daar bin ik meé te vreên.
Schik jy 't maer, Oompie; zo als jy het goed zelt vinden.

LUBBERT, *tegen de Schepens.*

't Is wel. Gy kunt hiervan getuigen draagen, vrinden.

LEENDERT.

Abrentemkato, wat beduid dat, Schout? dat woord
Is kluchtig, nae my dunkt; ik heb dat nooit gehoord.
Wat wil dat zeggen?

LUBBERT.

Wel, wat vraagje, malle fyme.
Ik zou 't je zeggen, had ik maar myn rechtboek by me.

LOURIS.

Het is ook aerdig, Leen, dat jy de bek niet houd.
Wat hoef je juist zo wys te zyn, as onze Schout?

LEENDERT.

Wel, dat ien mensch niet weet, dat mot hyimmmers vraagen?

LUBBERT.

Maar, als myn Neef het wee, als 't hem zo kan behaagen,
Is 't al genoeg.

JORIS.

Jae, Oom, 'k geef alles aan myn Bruid,

Zo 't geen ik Erven zal, als 't geen ik heb vooruit.

LUBBERT.

Dat is eerst mild en braaf, zo alles in te schikken,
Van iemand, die niet is voorzien van kleine stikken,
Maar Abergiljes heeft, en dat by zakken vol.
Hoor, Neef, heeft Melis haar het hoofd zo wat op hol
Geholpen, 'k weet, zy zal gewillig met u paaren.
Wees maar zo wat galant.

JORIS.

O! dat zel ik wel klaaren.

JOOST.

„ Hy zal galant zyn! ja; die zaak is niet gering.
„ Galant was Kindermeid, Galant was alle ding....
„ Maar zagt, daar is Jaap hik, nu zal 't 'er euvel dagen! "

ZEVENDE TOONEEL.

LUBBERT, JAAP, LEENDERT, LOURIS, TEUNIS, LUIK, JORIS, JOOST.

JAAP.

Hik, goeden dag, heer Schout. Ik komje, hik, iens vraagen,
Waarom je, hik, myn kind, hik, opgesloten houd?
Dat magje, hik, niet doen, al binje, hik, hier Schout.

LUBBERT.

Wat zeg je, kaerel? ik zal jou actioneeren,
Om datje my zo stout durst komen affronteeren.

JAAP.

Dat 's, hik, om 't even; 'k zeg, je magt dat, hik, niet doen.
Wat heit men Dochter, hik, gedaen? 't is gien fatzoen,
Dat jy me, hik, zo van men eer, hik, zoekt te ontblooten.

LUBBERT.

Loop na de maan! hou ik je Dochter opgesloten?
Wie zeit dat?

JAAP.

Dat is, hik, om 't even, as ik weet,
Hik, dat het waarheid is.

LUB-

LUBBERT.

Dat acht ik niet een beet.
Ik ken je Dochter niet.

JAAP.

Je heb ze, hik, doen sluiten,
Hik, in je huis; en laet je haer niet daedlyk buiten,
Dan zal ik klaegen, hik, by, hik, den heer Baljouw:
Daer is, hik, grooter recht te vinden, zo 'k vertrouw.

LUBBERT.

'k Zeg nog, ik weet niets van je Dochter: 'k heb de myne
In huis gesloten: elk is meester van het zyne;
En daarom wachtje, dat je my niet meer verstoort,
Of ik zal maaken, dat je schielyk van de koord
Zult buitlen, Jaap: ga heen, en leg niet meer te maalen.

JAAP. (haelen.

Dan is het wel, hik, maer, 'k weet, hik, wel recht te

LUBBERT.

En ik zal je een proces aandoen, voor 't onbescheid.
Ik heb de Schepens tot getuigen.

JAAP.

Wel 'ezeid! (ten.
Maer, hik, het raekt me niet, en 't zelje, hik, niet bae-
'k Zeg nog, hik, dat je, hik, men Dochter los zelt laeten,
Of 't zel, hik, euvel gaen.

LUBBERT.

En ik zeg, hik, indien
Je langer talmt, dat jy een raare klucht zult zien.

JAAP. (buigen.

Ik zweer, hik, Schout, je zelt, hik, voor de waerheid
Ik groetje.

AGTSTE TOONEEL.

LUBBERT, JORIS, LEENDERT, TEUNIS, LOURIS, LUIK, JOOST.

LUBBERT.

Mannen, 'k neem u allen tot getuigen.'

'k Zal dien verſjerden boer, die my zo affronteert,
Wel moris leeren,

LEENDERT.

Goed; want hy is wis verkeerd
In zaeken onderrecht.

TEUNIS.

Dat is ook wel te denken;
Maer hy ſtond vast op 't ſtuk.

LOURIS.

Wat ken den Schout dat krenken?
Die weet wel wat hy zelf gedaen heit en verricht.

TEUNIS.

Dat's waer, zou 'k zeggen: maer ken ook ien mensch niet ligt
Verſlabbezeerd zyn?

LUBBERT.

Neen; myn knecht heeft voor zyne oogen
De zaak gezien: maar ja, 'k was zonder hem bedrogen
Geworden, als hy my uit eerlykheid niet had
Gewaarſchouwd, dat eerlang de Jonker 't haazepad
Met myne Dochter zocht te kiezen: om die reden
Sloot ik haar op; want kyk, ik wil haar uit beſteden
Aan onzen Joris Neef, zo als ik heb gezeid.

JORIS.

'k Heb veel verplichting, Oom; voor jou genegenheid.

LUBBERT.

Is 't zo niet toegegaan, Joost, als ik daar verklaard heb?

JOOST.

Je weet, Mynheer, dat ik de waarheid nooit geſpaard heb.
Maar of wy beide zyn bedrogen door een list,
Kan ik niet zeggen, wyl ik ook niet beter wist:
En dit zo zynde, heb je ligt, voor weinig ſtonden,
Uw Dochter voor 't Gerecht aan Melis zelf verbonden
Die ook wel als een Boer verkleed geweest kan zyn.

LUBBERT.

Wat duivel zeg je, Joost! maar loop, dat heeft geen' ſchyn.

JOOST.

JOOST.

Ik zeg het niet, Mynheer; het is maar enkel gisfen.

LUBBERT.

Ik wil verlicht zyn, in die diepe duisternisfen.
Daar is myn fleutel, ga, en haal myn Dochter hier.

JOOST.

't Is wel, Mynheer. „ Ik volg dien last met veel pleizier.

NEGENDE TOONEEL.

LUBBERT, LEENDERT, TEUNIS, LOURIS, LUIK, JORIS.

LEENDERT. (ruiken.

Dat zou ien klucht zyn, Schout, die nae bedrog zou

TEUNIS.

Daer fchuilt al vaek ien flang in 't gras of onder ftruiken.

LUBBERT.

Ei, wat, het kan niet zyn; Schout Lubbert is niet mal.

LOURIS.

As 't evel waer is, heit Jaep hik, in dat geval,
Gelyk gehad, heer Schout.

LEENDERT.

En dan zou jy naedeezen,
Zo waer ik leef, mit Jaep nog al gefchoren weezen,
Die repentaetie van zen dochters hiel fatzoen
Zou eisfchen.

LUBBERT.

'k Lagch om Jaap, en al wat hy kan doen,
Maar heeft men door bedrog my weeten te verlakken,
Dan heeft die toverkol, myn Zuster, dat gebakken.
Ik zal haar daagen voor 't Gerecht, het mag dan gaan,
Zo 't wil.

TEUNIS.

Zie daer komt Joost al mit je Dochter aan.

TIENDE TOONEEL.

LUBBERT, JOOST, KLAARTJE, MAGDALEEN, JORIS, LEENDERT, TEUNIS, LOURIS, LUIK.

LUBBERT.

Kom hier, myn Dochter; want men zoekt my wys te maaken...

MAGDALEEN.

„ Mal meent hy".

LUBBERT.

Dat ik een verkeerde...

KLAARTJE.

Schoone zaeken!
Ja zeker heb jy een verkeerde, lompe Schout!
Wie gaf je reden, dat je my gevangen houd,
Na dat je met geweld my had in huis geſloten,
En op een kamer, als een dieſëg opgeſloten?

MAGDALEEN.

„ Toe zo, ga zo maar voort".

LUBBERT.

Hoe duivel heb ik't hier!
Ben jy myn Dochter niet?

KLAARTJE.

Ei, doe je mal vizier
Eens open, en bezie my eens, dan zal 't je blyken,
Dat ik een ander ben.

JOOST.

Ze zou 'er wel na lyken,
Mynheer, maar na ik merk, is zy uw Dochter niet.

LUBBERT.

Ik ben verraën, verkocht... ô duldeloos verdriet!....
Maar feldrement! waar is myn Dochter dan gebleven?

MAGDALEEN.

Waar zou die zyn? misſchien heb jy die zelf gegeeven
Aan Jonker Melis.

LUB-

LUBBERT.

Dat zal nimmermeer geschien.

MAGDALEEN.

't Is echter waarheid, of de drommel breek zyn bien.

LUBBERT.

Dat liegje schendbrok! en het is al mooi gevorden,
Dat ik myn Dochter zelf aan Melis heb verbonden,
Dien 'k haat gelyk de pest.

MAGDALEEN.

't Is, als ik heb gezegd.

LUBBERT.

Wanneer is dat geschied?

MAGDALEEN.

Wel flusjes voor 't gerecht.

LUBBERT.

Loop, Loop! Maar hoe ben jy dan in myn huis gekoo- (men?
Karonje!

KLAARTJE.

Malle Schout, je hebt my meê genomen,
Zelf tegen wil en dank. En vraagje je, hoe ik daar
Gekomen ben? je hebt, gelyk een woest barbaar,
Schoon ik wat zei, niet na myn reden willen hooren:
En of ik huilde en kreet, het was maar tyd verloren.
Nou wil ik weeten waar ik jou in heb misdaan?
Want zo te handelen, kan met geen recht bestaan.
En mooglyk word my nou, waar dat ik kom verweeten,
Van al het volk, dat ik heb in 't kasjot gezeten.

MAGDALEEN.

Nou, huil niet. Hoor, Mynheer, ik zeg, 't is geen fatzoen.
Jy zult dat Meisje een goê ramende moeten doen,
Die honotabel is.

LUBBERT.

Ik zal jou honotabel,
Jou booze stukke vleisch! jy bent alleen kapabel,
Om zulk een' Man als ik te helpen in zyn graf.

MAGDALEEN.

Heb ik het weêr gedaan, Mynheer? weet ik 'er af,

Daar

Daar ik den heelen dag gevangen heb gezeten,
Met deeze Dochter?

LUBBERT.

Goed. Ik zal 't in 't kort wel weeten,
Wie my dat ſchelmſtuk heeft gebrouwen. Maar, hoe kom
Jy aan myn Dochters kleed?

KLAARTJE.

Dat geef ik haar weêrom,
Als zy my 't myne geeft. Zy wou dat eens verruilen,
Voor weinig tyds; ik deê 't: kan daar bedrog in ſchuilen,
Dan is 't meer als ik weet.

LUBBERT.

Dan heeft dat booze zwyn,
Myn zuster, dat gedraaid,

JOOST.

Dat heeft al grooten ſchyn,
Mynheer.

LUBBERT.

Ga roep haar eens.

LEENDERT.

Wel dit geval ien reisje
Wat nader overdacht, heer Schout, dan heit dat Meisje
Gieu ſchuld, en jy hebt heur verkeerd malfront gedaen.

TEUNIS.

Dat blykt hiel duidelyk, en dat ken zo niet gaan.
Waerom heb jy heur mit geweld toch meêgenomen?

LUBBERT.

Jy praat als gekken; want wie drommel zou dat droomen,
Dat zy in 't kleed ſtak van myn Dochter?

KLAARTJE.

Schoon beſcheid!
Zo jy 't me had gevraagd, ik had het wel gezeid.

LUBBERT.

Ja wel, dien Melis meen ik eens recht na veetren.

JORIS.

Dat lykt koolbakkery.

LUBBERT.

Wel Neef, kan ik gebeetren,
Dat ik bedrogen ben door list, gelyk je ziet?

MAGDALEEN, *tegen Joris.*

„Heer Bruidegom, naar 'k merk, jou gansje loopt in 't riet.

ELFDE TOONEEL.

KLOENTJE, LUBBERT, JORIS, KLAARTJE, MAGDALEEN, JOOST, LEENDERT, TEUNIS, LOURIS, LUIK.

KLOENTJE.

Wel nou, hier ben ik, Broér; wat heb je my te zeggen?

LUBBERT.

Wat ik te zeggen heb, meen ik jou uit te leggen,
Ontaarde Zuster! gy hebt my, door uw verraad,
Een ſtuk gebrouwen, dat my diep ter harte gaat.
Je bent het booste Wyf van alle boozen wyven.

KLOENTJE.

Hoe, benje raazend, broér? zeg my eens, zonder kyven
Wat ik gedaen heb.

LUBBERT.

Weet je nog niet, waar het ſchuilt?
Daar gy myn Dochter voor dat Meisje hebt verruild,
En een verkeerde my hebt in de plaats gegeeven.

KLAARTJE.

Neen; jy hebt met geweld my naar je huis gedreeven,
En 'k eisch repratie van geſchonden eer. Wel hoe!..

LUBBERT.

Ja, repentatie, met mistchien een geesling toe:
Want jy bent zekerlyk meê aan 't verraad handdaadig.

KLOENTJE.

Jy bent ien ouwe gryn, en buldert zo geſtaedig
Maer voort, Dat Meisje heit gien ſchuld; ik heb allien
De ſchuld, om jou iens op je neus te laaten zien.

Is

Is dan Kornelia jou kind, ik bin heur Peetje;
En zou ik zien, dat jy heur dwong? neen, wacht ien beetje!
Het past gien' Vaêr, dat hy zo mit geweld zyn Kind
Wil dwingen, dat ze trouwt mit dien ze niet bemint
Jae, 't is konscientiewerk, en 't zyn verkeerde gangen.
Want Jonker Melis....

LUBBERT.

Ja, dien zal ik op doen hangen,
En geeven Joris weêr zyn hem beloofde bruid.

JORIS.

Dat zel niet noodig zyn; ó neen, ik fchei 'er uit.

LUBBERT.

Gy fcheidt 'er uit, daar ik uw wenfchen wil vervullen?

JORIS.

Jae, maer, ik heb gien lust van karremelk te fmullen.
En zeg my eens, wat ik toch mit ien Wyf zou doen,
Die reeds ien aêr bemint.

MAGDALEEN.

Die borst is over 't groen
Al heenen; en dewyl jy Keetje hebt doen trouwen
Aan Melis, dunkt me, dat die ook zyn Bruid moet houwen.

LOURIS.

Mit reden.

LEENDERT.

't Is ook aêrs zyn leven niet gefchied.

TEUNIS.

Ik zou 't zo meé verftaen.

LUIK.

Ik ook.

LUBBERT.

En ik juist niet.
Zou ik myn Dochter aan dien kaalen Jonker laaten,
Die door bedrog haar kreeg? 'k wou liever...

KLOENTJE.

Al jou praeten
En fnappen doet niets uit; je hebt ze reeds getrouwd.

MAGDALEEN.

Als ik je raaden mag in ernst, mynheer, je zoud
Veel beter doen de zaak in vrindschap by te leggen.

JOOST.

Dat is myn oordeel ook, mynheer.

LUBBERT.

Wat zal ik zeggen?
Ik ben te lelyk in de luijeren geleid.
Wat zeg je, Joris Neef?

JORIS.

Gelyk 'er is gezeid.
De byleg is het best.

LUBBERT.

Hoor, als ik 't moet gedoogen,
Dan maak ik dit beding, dewyl ik ben bedrogen,
Dat ik van al myn geld, zo zuinigjes gespaard,
Geen duit ten huwlyk geef; 't is my te lief en waard.

KLOENTJE.

Wel houw je geld; ik zel ien goede stuiver geeven
An 't paer, waer meé ze vast ien endje konnen leeven;
En als ik sterf, is 't all' voor heur, wat ik bezit.

JOOST.

Victorie! 't is gedaan, de schutter treft het wit.

KLOENTJE.

Gae, roep ze, Joost, want ik heb ze in myn huis geborgen.

JOOST, *aan de deur.*

Ho, Liefjes, komt maar uit, je hebt niet meer te zorgen;
De baan is klaar.

TWAALFDE en LAATSTE TOONEEL.

Jonker MELIS, KORNELIA. LUBBERT, JORIS, KLOENTJE, MAGDALEEN, JOOST, LEENDERT, TEUNIS, LOURIS, LUIK.

MELIS, *knielende.*

Mynheer, vergeef ons dit bestaan:

De kuiſche liefde heeft ons daar toe aangeraên.

KORNELIA.

Ja, Vader, ik bidde ook vergiſnis.

LUBBERT.

't Is vergeeven.
Maar zyt gy Melis? gy myn kind? wie heeft zyn leven!..
Ik zou je in dat gewaad niet kennen, en nu is't
Geen wonder, dat ik ben bedrogen door uw' liſt.
Staat op, ik laat de trouw, nu reeds geſchied, beklyven.

ALLE GELYK.

Geluk, nog eens geluk!

MELIS.

Verſtandige bedryven
Verdienen loon; daar Joost, het geen ik heb beloofd.

LUBBERT.

Hoe, Joost, heb jy me dan al meê die kool geſtoofd?

JOOST.

Clukken.
Och, neen; 'k deed maar myn best, om 't werk te doen ge-

LUBBERT.

Dat zyn, dewyl ik u vertrouwde, ſlechte ſtukken.
Maar wyl het alles nu vergeeven is, vergeef
Ik u, en elk, al wat 'er is geſchied.

JOOST.

Lang leev'
Schout Lubbert! en nu zal myn Magdaleen, zou 'k denken,
Op 't zien van al dat goud, my ook haar hart welſchenken?

MAGDALEEN.

Myn hart had gy voorlang: nu geef ik ook myn hand.

JOOST.

Daar ſla geluk toe.

KLOENTJE.

Nou is alles an ien kant.
En wyl ik hoopte, dat het werk ten end' zou raeken,
Zo heb ik in myn huis ien maeltyd klaer doen maecken,
Die voor de Bruiloft zel verſtrekken; komt, ik noô
Je lui te zaemen an den disch.

LEEN-

LEENDERT.

Wel zo, wel zo!
Dat is niet af te ſlaen.

TEUNIS.

Gantsch niet.

LOURIS.

Het is ter eeren.

LUIK.

Dat is waerachtig. Laet ons dan de keel gaen ſmeeren.

LUBBERT.

Wel, Joris, ga je meê.

JORIS.

Wel jae, mit goed fatzoen.
Dus zel ien vette mond dan myn verlies vergoên.

KLOENTJE.

Nou, Vrinden, treed dan in.

JOOST, *terwyl de andere in huis gaan.*

Die, noch door 't recht bewogen,
Noch door de reden, dol wou voortgaan naar zyn' zin,
Ziet zich, door myne list en ſchranderheid bedrogen;
De geldzucht heeft, och arm! de heele waereld in:
't Verſtand loopt meest om brood: een zaak, ruw opgeſme-
Hoe los ook opgevat, en dan in 't werk geſteld, (ten,
Word, als ze maar gelukt, al veeltyds uitgekreten
Voor wysheid, ſchoon 't verſtand daar niet met al in geld.
Deez' Lotery zal ligt aan ſommigen behaagen,
Terwyl ook andren weêr hun geld voor 't zien beklaagen:
Maar 'k zeg, zo als het is, 't gelooven ſtaat elk vry:
De heele waereld is maar koolverkoopery.

EINDE.

1198493